ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5940 | 1/14 ՕԳՈՍՏՈՍ 1905 | ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ | 13 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԱԽԸՐ 1323 | ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5940

درسعادتده غلطهده ﴿آرهولق﴾ غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ եւ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քարաքէօյ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, Constantinople

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70	»
» » » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով։
[illegible]

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել սոյն խմբագրատան։

20 ՓԱՐԱ 20

ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՆՈ՞Ց ԹԷ ՎԱՐԺԱՊԵՏԱՆՈՑ

Կենսական հարց մը, որ շատ անգամ շօշափուած է, չէ՞ր ժամն միթէ անոր ենթարկել լուրջ խորհրդածութեանց ու անկողմնակալ դատողութիւններու եւ ընել ընդհանուր անսութիւններ անոր մասին։

Ահա իմ խոնարհ կարծիքս։—Անուրանալի է որ կրօնական ուսումն եղած է քաղաքակրթութեան գլխաւոր ազդակը։ Ամէն ազգերու մէջ, անխտիր, կրօնական հաստատութիւնները միշտ թուական առաւելութիւն մը ունեցած են ու բացարձակ գերակշռութիւն մը՝ ուսման եւ գիտութեան վերաբերեալ կալուածներէ։ Այս առնմանափակ ու միակողմանի վիճակը շարունակուած է մինչեւ այն թուականը, երբ մարդիկ աշխարհական բազմագոյն պէտքէն բանադատուած՝ արհեստներ մշակեցին, երկրագործութեան հետեւեցան, անոնք որ ձեռնարուեստ ու երկրագործութիւն, կեանքի պայքարին դէմ դնող այս երկու ուժերը եղան ապրուստի հայթայթման կարեւոր ու անհրաժեշտ միջոցները։

Նախապէս աշխարհականը բազմաղանեալ չէր. առանց չարաչար աշխատութեան՝ մարդիկ կրնային ապրիլ հանգստաւէտ, մանաւանդ որ անոնք թուական անհամեմատ նուազութիւն մը ունէին նոյն ատեն՝ գէթ ծանօթ աշխարհներու մէջ։

Ուստի յետոյ ուղղութիւնները լարուած էին կրօնքի շուրջը. ամէն ինչ կրօնք կը բուրէր։ Կրօնքի ազդեցութիւնը առաւելագոյն կերպով ծաւալ գտած էր։ Բնականաբար այս շրջաններուն մէջ եկեղեցականները համաձայն կ'ամենային, ինչպէս որ եկեղեցական մասնաւոր միաբանութիւններ հաստատուեցան։

Վերջապէս կրօնականները խորապէս ազդած էին ժողովրդեան վրայ, ինչպէս որ նոյն ատեն ուսումն ու գիտութիւնը պարզապէս կ'ըմբռնուէր կրօնական ուսում. անկէ անդին ամէն բան գերբնական էր ու հրաշք։

Հետեւանքը շատ չերթանք. նոյն իսկ հիմա, մեր մէջ, ազգէնիս դաստիարակութիւնն ու կրթութիւնն ուսեալ կը ենթակէ տեղ տեղ, քահանայ մը, տէրտէր, վարդապետ պէտք ըլլան ազգէնները։ Ասկէ կը հետեւի յայտնապէս որ, ի հնումն մեր մէջ կարդալ գրել գիտցողն անպատճառ քահանայ կամ վարդապետ պէտք էր ըլլար պարմանադրականապէս։

Այլապէս՝ երբ յետադարձ ակնարկ մը ձգենք մեր մատենագիրներու գրական գործերուն վրայ, ընդհանրապէս պիտի տեսնենք ու կրօնական գերակշռութեան միակողմն մտայն։ Նոյն այս մատենագիրները հելլէն ու ասորական լեզուներու հմուտ՝ շարունակ կրօնական գրեանց թարգմանութիւնով զբաղեցան ու երբեք կարեւորութիւն չտուին Առաքելութեան մէջ վաղուց գոյութիւն ունեցող իմաստասիրական չափազանցութեան ու զանազան գիտութեանց վերաբերեալ գրեանց թարգմանութեան։

Ապացոյցներու պէտք չկայ, վասն զի յայտնի է որ, նոյն ատեն, կրօնքը հզօրապէս ազդած էր ժողովրդեան վրայ ու անկէ անդին ուրիշ թոյլ կուտար մտածել. մէկ խօսքով առնմանափակուած էին մտքերը՝ լոյն ու շուրջանակի չխորհելու համար։

Ասկէ ժամանակի պահանջումն էր, վասն զի նախապատմական շրջաններուն մէջ մարդիկը, զաւակները եւ անոնց հետ երկիրը պաշտուեցան, մինչեւ ներ չինուեցան պաշտամունքի համար, ուր տեղ քուրմերը իրենց դերերը կատարեցին։ Քրիստոնէական շրջաններուն մէջ ալ կղերը չմոռցաւ քուրմերուն օրինակին հետեւիլ, աւելի կամ նուազ նախանձերով՝ քրիստոնէական ասպարէզ ու տաճարներ քաղէն առաջ ծածկուած, յարգելով հանդերձ ցանցառ բացառութիւնները։

Հիմա կեանքի պայքարին մէջ մարդիկ պէտք ունին աշխարհիկ պահանջներուն հանդէպ դրամ շահելու միջոցներ գտնելու. բանն կ'ուզեմ հաց ճարելու. մտքի դարմանն է ուսումն ու գիտութեան հետեւիլ։

Մեր հօրմէնքը, ընդհակառակը, փոխանակ հացերնին ճարելու միջոցներուն վրայ խորհելու, արհեստից ու ուսմանց ուժ տալու, հին ատեն եղածին պէս կրօնականին փայլուն դարձ տալու չեն մտածեր, վարդապետանոցներ հիմնելու փոփոխելով, միւս կողմէ, մանկանց դէպի հիմնաւոր դաստիարակութենէ ու կրթութենէ։

Վանքեր ունինք, որոնցմէ շատ մը վարդապետանոց դարձ եղած են. սակայն վարժապետանոց մը չունինք, որմէ կարգ մը մանկավարժ ուսուցիչներ առաջ գան։

Էջմիածնի Գէորգեան Ճեմարանը, Երուսաղէմի Ժառանգաւորաց վարժարանը, Դպրեվանքը, նաեւ ուրիշ տեղ տեղ վանքերու մէջ եղած մասնաւոր վարժարանները, ուր որ տղոց նիւթական, մասնաւորական ու բարոյական սնունդ կը մատակարարուի վաղուց, կ'երեւի որ քիչ կուգան, քանի որ Կիլիկիոյ մէջ ալ վարդապետանոց մը հիմնելու խօսքերը կը դառնան։

Ասով ըսել չեմ ուզեր թէ կարեւոր չեն վարդապետանոցները. քա՛ւ լիցի, ընդհակառակը անոնց պէտքն ալ ամբողջական է։ Ասով հանդերձ, այնքան ծախքերով որոնք առատօրէն կը շալկուին մեր վանքերուն մէջ, ի՛նչու համար չնորհելով վարժապետանոց մը չունենանք։ Ու այս ամէնը բանի տեղ չդնելով՝ կ'ելլենք ուրիշ վարդապետանոցներ բանալու համար նորանոր միջոցներ կը ստեղծենք։

Ի՞նչ հարկ է լեցնել վանքերը կարգ մը ամուլ եւ ապաշխար վարդապետներով, որոնք իրենց կոչման արժան մարդիկը չեն. ամէնքն ալ ընդհանրապէս այս կամ այն եղանակաւ այն փոքրաւորն եղած են ու վերջը անոնց շնորհիւ եւ ձեռնադրութեամբ՝ վարդապետ։

Ձեռնհաս իշխանութիւնը պարտք ունի առանձնէ մտքերու հետզհետէ անարժանները ու պէտք եղած չափովը կարգադրութիւնները պահէ, որոնք ամեն իրենց ամբարշտութիւնով միջոցներին ալ հնչական փորձութեանց դէմ ամուր պահեն։ Առանց ծախքերը առաւել կը յաւելուն ու վանքերու եկամուտները այն ատեն կը բաւեն կարող վարդապետներ հասցնելու համար արժանաւորելի գրաւականով։

Վանական միաբանութիւնները զերծ գերազանցեալ փափաքը դժելու են. լճացումն ու արգելքումը ինքնին փճացուած ու անէացած է։

Լաւագոյն վանական վարդապետներն ու յաղթ եղած արդիւնքներն այլեւս աւելի ունենալով մտքերեւ ըլլալ անհրաժեշտ է։ Վանքերու մէջ կան որ վաղուց ապարդիւն եղած են, ուր մակաբոյծներ կը վխտան ծոյլ ու անգործ. ասոնք ալ սակայն, օգտակար եղած են, անշուշտ վերէն ու խնամակալ մարմիններու արթնութեան ու լուրջ հսկողութիւնով։

Գանձեալ վանքերը ճիշդ իրենց սահմանին մէջ, ունայնացնելով անոնց բարեկարգութեան ու պայծառութեան՝ հետեւինք միւս կողմէն հայր խնդրոյն, որ մարդոց համար աւելի կարեւոր, աւելի կենսական է։

Հայր խնդիրը ուսմամբ ու գիտութեամբ կը լուծուի. առանց այս երկու ազդեցութեանց, ուրիշ միջոց չկայ երբեք հանգստաւէտ ապրելու։

Ուսման ու գիտութեան օգուտներուն մասին երկարօրէն գրել հարկ չեմ տեսներ, այլ անոնց ուսանման համար կարեւոր ու անհրաժեշտ է ուսուցիչներ ունենալ, որոնք պատրաստուած ըլլան մանկավարժական խնամեալ դաստիարակութիւնով մը, մէկ խօսքով վարժապետանոցներ ունենալու ենք վարդապետանոցներէն աւելի։

Լաւագոյն է վանքերու մէջ եղած կղերանոցները վերածել վարժապետանոցներու, ուր ուսուցանելէ յետոյ, հրատարակել շրջանաւարտները կղերականութեան՝ քննութեանց ու բժշկական քննութիւնով։ Ասոնց մէջ ընդունակները կը հոգնին ուսումը, Սեղանոյն ծառայելու, իսկ միւսները կրթութեան ու դաստիարակութեան ասպարէզը կ'ընդգրկեն։

Վանքերու վարժարանաց մէջ ուսումն ու գիտութիւնը տարածելու է առաջ դաստիարակութեամբ եւ ոչ թէ միակողմանի մասին կրթութիւն, ինչ որ այսօրուան ամբողջ վանքերու ուսանողներուն դառնական վիճակն է։

Մ. ՍՈՂԻԿԵԱՆ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԵՐ

ՄԱՍՆԱԳԷՏՆԵՐԸ

Վերջերս խմբագիր մը քննադատելի գտած էր Ուսումնական Խորհուրդին երեսունհինգ ուսուցիչներու վկայական տալը՝ Կեդրոնական Վարչութեան նախագահին յանձնարարութեանց վրայ, հեղինակութենէ զուրկ մարմին մը համարելով զայն, անգիտակից իր կոչումին։ Արդէն բաւական ժամանակ անցաւ այդ յօդուածին հրատարակութենէն ի վեր, բայց նոյն թերթը քիչ մը ուշ կարդացած ըլլալով, այսօր միայն առիթ կ'ունենամ երկու տող գրելու այդ մասին։ Թերեւս աւելորդ ձանձրոյթ մը յանձն առած ըլլամ, բայց ներկայ յօդուածովս նպատակ ունիմ խօսիլ մեր գրականութեան մէջ տարածուած շատ տխուր երեւոյթի մը վրայ, որ անգամ մըն ալ կը կրկնուի վերոյիշեալ յօդուածով։

Նրբին տողեր կան, քանի մը բառերէ կազմուած աղուոր նախադասութիւններ, յղացումի եւ մեր բարքերուն ասոտակառով մտքի գանձեր, որոնք յօդուածի մը ամբողջութեան մէջ անյիշատակ կը կորսուին։ Այսպէս մեր հեղինակաւոր գրագէտներէն մէկուն՝ Արէնի նոյն այս սիւնակներուն մէջ քանի մը տարի առաջ գրած մէկ յօդուածին մէջ կը յիշեմ կարդացած ըլլալ սա յատկանշական տողերը.—

«Ոչ ոք կ'օգտուի, անհամ, անհիւթ գրականութիւնէն, ոչ մէկ խնդիր կը լուսաբանուի թերեւս տողով խորհրդածութիւններով։ Տգիտութեան-քաղցն առնող պատանիներ առանց մը կոտակ կ'ելլեն գրելու անտրամաբանական դարձուածներով եւ լեզուի հասարակ կանոններուն դէմ անճարակ յանդգնութիւններով։ Կը կարծեմ թէ ծիծաղի կամ արգահատանքի առարկայ չեն ըլլար յոյժ հոնքով։»

Մեր մէջ ասոր այլազան դարձած է լրագրական անակնկալ յօրձանքն։ Անծանօթ վիրաւորող յօդուածներ գրելով գրկարոց կ'ընդունուին ամէն թերթի կողմէ, առանց նկատողութեան առնելու գրողին ձեռնհասութիւնը։ Եւ անգէտ խմբագիրներ որոնք լուրեր աղէկ շատ հասարակ կառուած մը չեն ունեցած գրականութեան մէջ, խմբագրի հանգամանքին իրենց համար հեղինակութիւն մը ստեղծելով, կը յայտնեն անանկ գաղափարներ զորս գրելէ առաջ փորձառու մէկը տասը անգամ մտածելու եւ կշռելու պարտաւորութենէն չի կրնար ազատ զգալ ինքզինքը։

Հրապարակագրութիւնը ամէնէն նուրբ ճիւղն է գրականութեան։ Այսինքն, բանաստեղծութիւնը, նորավէպը կամ ոտանաւորը չէ որ կոչուած է բարեկարգելու անուս մարդոց գաղափարները, դաստիարակութեան սերմերը ցանելու խառն մտքերու մէջ։ Մեծ է հրապարակագրին պաշտօնը եւ շատ հմտութիւն կը պահանջէ անիկա, մանաւանդ մեզի համար, որ վարժուած ենք յորջորջել հրապարակագիրը, առանց լեզուին անդրադառնալու, առանց անգամ մըն ալ իր անձնական դատողութեան դիմում ընելու։ Ու մանա՛ւանդ, կրնանք ըսել թէ այդ ծանր պաշտօնը մեր մէջ տրուած է առաւելաբար քսանհինգ տարեկան տղոց, որոնք ասուպ մը չեն գիտեր ուրկէ, կ'ելլեն առանց կանխող թելադրութիւն մը ներկել մէջտեղ, փորձառու, անտեսանկատ մարդու լուրջ յատկութիւններով օժտուած։

Եւրոպական լեզուներէն միայն փրանսերէնին ծանօթ ըլլալով՝ կարողութեանս չափով քիչ շատ կը հետեւիմ Ֆրանսական գրական շարժման, ու ինչ որ ամէնէն աւելի ուշադրութիւնս կը գրաւէ՝ ամէն գործի իր մասնագէտին կողմէ մշակուիլն է։ Chacun à son métier *սկզբունքը առօրեայ կը յարգուի։ Տնտեսագէտ գրող մը կամ միայն մէկ ճիւղի վրայ, կամ քաղաքական կամ գիտական եւ կամ ա եւ է ուրիշ մէկ ճիւղին վրայ կը գրէ. կ'ուրեմն, ինչպէս ազգային գրող մը իր մասնագիտութենէն յուռթուցած բոլոր արդիւնքը չտայ։ Իսկ մեր մէջ քանի տարու խմբագիրներ, թէեւ մը խելք, ձեռնտու քաղաքական մը անծանօթութեամբ, կը ճառեն իրենց բոլոր չգիտցած բաներուն վրայ։ Դեռատի խմբագիրներ, որոնք հասարակական յետեւողութեան մը ունին եւ — աւելին — ամբոխ չեն փախչեր զայն գործածելու։ Աւելի՞ ինչպէս կ'ուզենք որ մեր ընթերցողները օգտուած անձեր բազմութիւն ըլլան։*

Նկատուած անձեր երբ մեռնին, օտարները կը յիշուին կենսագրութիւններով։ Ուշադրութեան ընթերցող մը պիտի տեսնէ թէ անոնք իրենց ասպարէզը խմբագրութեան մէջ ունած են։ Դեռ անցեալները Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարար Գ. Հէյի մահուան առթիւ գրուած կենսագրականներէն հասկցանք որ ան ալ խմբագիր մը եղած է։ Իսկ մեր մէջ ցուցեք երկու խմբագիր որ հանրային պաշտօնի մը մէջ գտնուին։ Անոնք իրենց չհասնած, ամէն օր դատափետած պաշտօնէն՝ ուսուցչութենէն անդին չեն կրնար անցնիլ, շատ շատ՝ վարժապետ կրնան ըլլալ։

Գալով քիչ մը վերը ակնարկուած պատահարին, տասը քսան տարի ուսուցչութիւն ընող անձ մը եթէ ունենայ քիչ մը ինքնաճանաչութիւն, չի կրնար միթէ վկայական մը արժանանալու չափ հմտութիւն համարել։ Վկայական տալէ առաջ Ուսումնական Խորհուրդը ո՞վ գիտէ քանի՛ անգամ քննութենէ անցուցած է ենթակաները՝ անպայման կերպով։

Լրագրական հրապարակին վրայ եղած այս առնչութիւններուն մէջ ուշադիր հետեւողներն ալ այն, եղած է որ լրագրական քննադատութիւնները իրենց արձագանքը չեն գտներ. անոնք կը սպառին յաճախադէպ եւ անկարեւոր բաներ դատելու հետեւանքով, եւ կարող հրապարակագիրներուն գրածներն ալ կ'արժեն կը կորսուին յաւելման գրողներու յորդած ժխորին մէջ։

ԵՐՈՒԱՆԴ Մ. ՃԻՒՀԵՐԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՆԵՐԸ ՊՈՐԹՍՄԱՈՒԹԻ ՄԷՋ

Պաշտօնական ընդունելութիւն մը.— Գ. Վիթէի յայտարարութիւնը.— Նաւարանին մէջ.—Բարի գալուստի ճառ մը։

Բարիզ, 9 օգոստոս.—Մաթէնի թղթակիցը կը հեռագրէ.— «Ռուսական ու ճաբոնական պատուիրակները, այսօր, երկրորդ անգամ ըլլալով, իրարու հանդիպեցան հիւրընկալութեան թաղին վրայ։ Բորթմաութ ուղղեց ամէնքն այդ դէպքը եւ փոքրիկ քաղաքը զարդարուեցաւ ամերիկեան, ռուսական ու ճաբոնական դրօշներով՝ վաճառատանց եւ մասնաւորներու տուներուն առթիւ հանդիսութեան զգացումն համաձայն։ Պէտք է հաստատել թէ Բորթմաութ ռուսասէր է, վասն զի ամէնէն աւելի ռուսական դրօշը կը ծածանէր։ Թափանցիկ նկար մը տեսայ որ Կոստերինէ կայսրուհին կը ներկայացնէր։ Քաղաքին շրջականերէն բազմաթիւ այցելուներ եկած էին։ Նախագահական Մէյֆլաուըր զբօսանաւը, ուր կը գտնուէին Պարոն Քոմուրա, Գ. Թագահիրա եւ ճաբոնական քարտուղարները, ժամ 9ին նաւահանգիստ ժամանեց՝ Կեյվեսարգ յածանաւին ուղեկցութեամբ։ Գ. Վիթէ, ժամ 10ին, Մէյֆլաուըր գնաց. քիչ ետքը նաւահանգիստի հրամանատարն ալ գնաց նոյն զբօսանաւը եւ Տէլֆին յածանաւը՝ ազդարարելու պատուիրակները եւ անոնք հրաւիրելու համար։ Նախ եւ առաջ Ռուսները ցամաք ելան՝ նաւահանգիստի հրամանատարին ընկերակցութեամբ, յետոյ Ճաբոնները ցամաք ելան։ Ռուսները, արտաքին գործոց խորհրդական Գ. Բերսի առաջնորդութեամբ, գացին նաւարանի պաշտօնատունը, ուր պիտի կատարուէին հաշտութեան բանակցութիւնները։ Գաւառապետին սրահը առաջնորդուեցան, ուր երեք սենեակներ ցոյց տրուեցան՝ իրենց տրամադրութեան տակ դրուած։ Ճաբոնները քիչ ետքը ժամանելով գաւառական սրահին մէջ հանդիպեցան Ռուսներուն, Գ. Գ. Վիթէ եւ Քոմուրա իրարու ձեռք սեղմելով պարզ բարեւ մը փոխանակեցին։ Միւս Ռուսերն ու Ճաբոններն ալ զիրար ողջունեցին՝ առանց մեծ մտերմական հանգամանքի մը։ Յետոյ ամէնքն ալ ներկայացուեցան նաւարանի պաշտօնեաներուն. իրենց ընդհանուր եւ ազնուական խօսակցութիւն մը տեղի ունեցաւ։ Քիչ ետքը Մէտ ծովակալը եւ բոլոր ներկաները գացին ճաշարանը, ուր ճաշ մը տրուեցաւ։ Մէկ քանի խումբեր կազմուեցան եւ քանի մը Ռուսեր ու Ճաբոններ միասին փորձեցին խօսակցիլ, այլ Ռուսները կը խօսէին, իսկ Ճաբոնները կ'ունկնդրէին։ Սեղանի աւարտելուն մօտ Գ. Վիթէ ըսաւ Գ. Ռոզէնի որ հարցնէ Գ. Քոմուրայի թէ ո՞ր ժամուն կ'ուզէ որ բացման գումարումը տեղի ունենայ։ Գ. Քոմուրա պատասխանեց թէ ժամ 10ին։ Հետեւաբար բացման նիստը վաղը պիտի կատարուի ժամ 10ին։ Սեղանը, ուր միջացին Ռուսները ու Ճաբոնները փոխադարձ համակրութիւն կը յայտնէին, երբ աւարտեցաւ, Գ. Գ. Վիթէ, Ռոզէն եւ Մարթէնս, Գ. Բերսի հետ կառք նստան։ Գ. Քոմուրա, Գ. Թագահիրա եւ ռուսական ու ճաբոնական միւս պատուիրակները ուրիշ կառքերով գացին գաւառական պաշտօնատունը։ Հինգ հարիւր քաղաքացի զինուորներ՝ նաւազմբակներու խումբով մը կ'ողջագուրէին թափօրին։ Ամբողջ ճամբուն վրայ Գ. Վիթէ հաճոյական արտայայտութեանց առարկայ կ'ըլլայ եւ միշտ կ'ողջունէ, մինչդեռ Ճաբոնները գրեթէ աննշմարելի կ'անցնին։ Երբ դատական պաշտօնատունը կը ժամանեն, աւելի ջերմագին ընդունելութիւն մը կ'ըլլայ Ճաբոններուն, որոնք իրենց գլխարկները շարժելով շնորհակալութիւն կը յայտնեն։ Կիները աւելի խանդավառութիւն ցոյց կուտան Ճաբոններուն քան թէ Ռուսերուն։ Այդ պատճառաւ նոյն կիներէն մէկուն երիկը որ քովն նստած էր, ըսաւ.— «Եթէ կին ըլլայի, Ճաբոնցիէ մը աւելի Ռուս մը նախամեծար պիտի համարէի»։ Կինը «Լաւ՛» ըսաւ երկանը։ Դատական պաշտօնատան մեծ սրահին մէջ Նիւհէմբշիրի կառավարիչը ձեռք երկնցուց Գ. Գ. Վիթէի ու Քոմուրայի, որոնք իրենց հետեւորդները ներկայացուցին։ Յետոյ երկու խումբերը կազմուեցան. Ճաբոնները կառավարիչին ձախ կողմը կեցած էին եւ Ռուսերն ալ աջ կողմը։ Կառավարիչը այս բանախօսութիւնը արտասանեց։

«Նիւհէմբշիրի կառավարութեան եւ ժողովուրդին անունով ուրախութիւն եւ պատիւը ունիմ բարի գալուստ մաղթելու Ձեր Վսեմութեանց։ Կ'ըմբռնենք թէ շատ կարեւոր պաշտօնով մը եկած էք եւ վստահ եմ թէ ամբողջ աշխարհին զգացումը պիտի արտայայտեմ, երբ յայտնեմ թէ այս քաղաքին մէջ, ուր կը միանան ամերիկեան պատմութեան աւանդութիւններէն մէկ քանին, ձեր պաշտօնական բանակցութիւնները պիտի կատարէք, ինչպէս մը որ Բորթմաութի դաշնադրութեամբ մը պիտի աւարտին որուն պայմանաւորութիւնը նոյն իսկ ձեզի պատիւ պիտի բերէ, ձեր Օգոստափառ վեհապետներուն հաւանութեանը պիտի արժանանայ եւ ձեր ժողովուրդներուն ու ամբողջ մարդկութեան օրհնութիւնները պիտի ըլլայ։»

Ռուսերը եւ Ճաբոնները խոնարհեցան կառավարիչին առջեւ, յետոյ բոլոր պատուիրակները վերադարձան։ Այդ օթելին բակին մէջ հաւաքուած էին նաւային բոլոր պաշտօնեաները եւ իրենց կիները։ Ոգեւորութիւնը մեծ էր։ Ամէն ոք կ'երգէր բանակցութեանց առթիւ յօրինուած ամերիկեան երգը, որուն յանկերգն է հետեւեալը.—«Ռուսերը ու Ճաբոնները իրարու մօտ բերինք, կ'ուզենք որ հաշտութիւն ընեն։» Ռուսական ու ճաբոնական պատուիրակները իրենց յարկերը քաշուեցան։ Տեսայ Գ. Վիթէն որ ըսաւ թէ շատ գոհ էր այսօր իրեն համար կատարուած ընդունելութենէն Բորթմաութի մէջ։ Գ. Վիթէի առաջարկեցին որ բանակցութիւնները իր բնակած օթելին մէջ կատարուին, սակայն մերժեց։

«Աւելին հաղորդեցիք այն զրոյցը թէ Ճաբոնները երկու տեսակ առաջարկութիւն պիտի ներկայացնեն։ Առաջինին նպատակն է իսկոյն հաշտութիւն կնքել եւ երկրորդին՝ կը վերաբերի բանակցութեանց, այն պարագային երբ պատերազմը շարունակէ։ Գ. Վիթէ ըսաւ ինծի թէ այդ պարագային ինք ալ պիտի պատասխանէ երկու առաջարկութիւններով։ Այս միջոցիս դեռ տեղեկութիւն չկայ Ճաբոններուն պայմաններէն, վասն զի չի կրնար, ինչպէս հոս ըսողներ կան, թէ առաջին գումարումներուն մէջ միայն պատուիրակներուն իրաւասութիւնները քննուին եւ նախնական կարգ մը ձեւակերպութիւններ կատարուին։ Գ. Վիթէ սակայն չի գիտեր նաեւ թէ ինք պիտի պահանջէ Պարոն Քոմուրայէն երբ հաշտութեան պայմանները հաղորդէ եւ թէ Ճաբոնցի պատուիրակը ինք պիտի ունենայ այդ լիազօրութիւնը։

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ 137

ԺՈՒԼ ՎԷՐՆ

ԴԷՊԻ ՄՈՒՇՏԱԿՆԵՐՈՒ ԵՐԿԻՐԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԳԼՈՒԽ ԽԳ.

ՓՈՐՁՈՒԵԼԻՔ ԲԱԽՏ ՄԸ

Նոյեմ. 20ին, նոր փոթորիկ մը, եր ծովային ամրութեամբ գրեթէ համանման այն մրրիկին որ ամիս մը առաջ տիրած էր կղզիին մէջ, բռնաւորին ծաւան այդ ողբալի շրջակայքը հարէն պաշարեց։ Ձմեռողները ասոր վրայ հինգ օր դուրս չելլել եւ Ֆօր-Էսբէրանսի սրահին մէջ փակուած մնալ։

ԳԼՈՒԽ ԽԴ.

ՍԱՌՆԱԴԱՇՏԻՆ ՄԷՋԷՆ

Վերջապէս, Նոյեմբեր 20ին, օդը սկսած էր հանդարտիլ սակայն։ Մէկ քանի ժամուան մէջ՝ հանդարտած էր փոթորիկը։

Հովը հիւսիսայինի փոխուած էր եւ ջերմաչափը իջած քանի մը աստիճան։ Երկար ատեն թռչելու կարողութիւն ունեցող թռչուններ անհետացան։ Թերեւս յուսալի էր որ բարեխառնութեան առաջ ձմեռ փոխուէր եւ մէկէն ի մէկ բոլորովին ցրտանար, ինչպէս պարտէր ըլլալ տարւոյն այդ շրջանին եւ լայնութեան այդ քան բարձր աստիճանի մը ներքեւ։ Ձմեռողները շատ կը ցաւէին որ անցեալ տարուան պէս խիստ ձմեռ մը չէր ըներ, երբ Ֆօր-Էսբէրանսի ջերմաչափը հոթանասուներկու աստիճան (55 աստիճան զերոէն վար) ցոյց տալ սկսաւ։

Ճէսբըր Հոպսըն որոշեց երկար ատեն չսպասել՝ Վիքթորիա կղզիէն հեռանալու համար։ Նոյեմբեր 22ի առտուն, ամբողջ փոքր գաղութը պատրաստ գտնուեցաւ Ֆօր-Էսբէրանսէն եւ կղզիէն մեկնելու. հիմա կղզին վրայ հարիւր մղոն երկարութեամբ միօրինակ սառնադաշտ մը կը ձգուէր, ամերիկեան ցամաքին կապուած։

Առաւօտուն ժամը առաջինէն, երբ մութը բայց հանդարտիկ օդ մը կար եւ փառաւոր հիւսիսափայլ մը կը լուսաւորէր հորիզոնը, տեղակալ Հոպսըն տուաւ մեկնումի նշանը։ Շուները լծուած էին բոլոր սահնակներուն։ Հիւսիսաեղջերուներուն երեք զոյգեր կապուած էին սայլ-բոլորակներուն։ Լաւ ճամբայ ելան դէպի Միշէլ հրուանդանը, կէտ մը ուր պիտի բաժնուէին կղզիէն՝ սառնադաշտ մտնելու համար։

Կարաւանը սկզբան անտառաւոր բլուրին եզերքէն յառաջացաւ, Պէրնէթ լեդիին առաջնորդութեան կողմէն. բայց անոր ծայրը հասնելուն՝ ամէն ոք կանգ առաւ, վերջին անգամ մըն ալ դիտելու համար Գաթըրթի հրուանդանը, ուրկէ կը հեռանային անդարձ կերպով։ Հիւսիսայգի լոյսով կը տեսնուէին ձիւնով ծածկուած քանի մը գագաթներ. երկու երեք ճերմակ գիծեր կը սահմանագծէին ամրոցին շրջափակը։ Սպիտակորակ թանձրացեալ մը սփռուած էր հոս ու հոն եւ ծուխ մը կը բարձրանար տակաւին, վերջին շունչը մէջտ մարելու դատապարտուած կրակի մը։ Այսպէս կը հեռանային Ֆօր-Էսբէրանսի հաստատութենէն, որ այնքան աշխատութեանց ու ամաչնքներու ի գին կանգնած էր, հիմա ամէնքն ալ անօգուտ դարձած։

—Մնա՛ք բարով, մնա՛ք բարով, խեղճ բնակարանին տուն, ըսաւ տիկին Բօլինա Պէրնէթ, վերջին անգամ մըն ալ երեսցնելով ձեռքը։

Այս յուզիչ տողերէն վրայ, ամէնքն ալ լուռ եւ տխուր՝ շարունակեցին ճամբան։

Ժամը մէկին տղայուսակելով հասած էր Միշէլ հրուանդանը, չէ՞ քնելէ յառաջ այն փոփոխութիւնը, զոր նաւաստեան ձեռքը չէր առնուած։ Մինչեւ այդ տեղ՝ մեծ դժուարութիւն մը չէին գտած ճամբորդութեան մէջ, այսինքն Վիքթորիա կղզին բաղդաւոր հարթ մակերես մը կը ձեւացնէր։ Բայց այդպէս չպիտի ըլլար սառնադաշտին վրայ։ Արդարեւ, սառնադաշտը, հիւսիսի ծովային սառնակոյտերու ճնշումին ենթարկուած, ամէն տեսակ սառնակոյտերով անհարթ մակերես մը կը ձեւացնէր։ Մեծ ճիգեր ընելով եւ չափազանց յոգնութեանց ենթարկուելով հարկ էր ճամբայ մը գտնել։

Այդ օրուան ընթացքը, քանի մը մղոն յառաջացած էին սառնադաշտին վրայ։ Հարկ եղաւ գիշերը անցընելու համար պատրաստութիւններ տեսնել։ Այս նպատակաւ, Էսքիմոներուն եւ հիւսիսային Ամերիկայի հնդիկներուն պէս ձիւնէ տնակներ պեղեցին սառնակոյտերուն մէջ։ Ձիւնի դանակները օգտակարապէս եւ ճարտարօրէն գործ կը տեսնէին. ժամը ութին՝ չոր մսով ճաշ մը ընելէ յետոյ ամէն ոք ապաստանած էր այդ ծակերուն մէջ, որոնք կարծուածէն աւելի տաք էին։

Բայց պառկելէ առաջ, տիկին Բօլինա Պէրնէթ տեղակալէն հարցուց թէ կրնա՞ր հաշուել մինչեւ այն ատեն կտրուած ճամբան։

—Կարծեմ թէ տասը մղոնէն աւելի ճամբայ չենք ըրած, պատասխանեց Ճէսբըր Հոպսըն։

—Տա՜սը մղոն վեց հարիւր մղոն ճամբաէն, պատասխանեց տիկին Բօլինա Պէրնէթ։ Այդ հաշւով՝ երեք ամիսէն պիտի կտրենք մեզ ամերիկեան ցամաքէն բաժանող տարածութիւնը։

—Երեք ամիսէն եւ թերեւս աւելի, տիկին, ըսաւ Ճէսբըր Հոպսըն։ Բայց չենք կրնար աւելի արագ ընթանալ։ Անցեալ տարուան պէս չենք ճամբորդեր այն սառնակոյտերու դաշտանակներուն վրայէն, որոնք Ֆօր-Ռիլայէնսը կը բաժնէին Գաթըրթ հրուանդանէն, այլ անհաւասար սառնակոյտերուն վրայէն կը յառաջանանք եւ ոչ թէ կը գլորուինք։ Սոսկ թէ կարենանք յաղթել դժուարութեանց։ Ամէն պարագայի մէջ՝ կենսական շատ հարց չէ, այլ ժամանակի։ Ինչպէս եւ իցէ պէտք հասնինք, եթէ երբեք մեր ընկերներէն ոչ ոք պակսի Ֆօր-Ռիլայէնս հասած ատեններ։ Տա՛ր որ կարենանք, որ, երկու ամիսէն, կարենանք ամերիկեան ցամաքին ոտք դնել, տիկին։ Այն ատեն երախտապարտ պէտք է յայտնենք Աստուծոյ։

(Շարունակելի)

Գ. Վիթէի ու Պարոն Քոմուրայի միջեւ բոլոր տրամադրութիւնները պէտք նշմարուին յաշտարարի մը մէջ։ Այս երկուքն Ռուսերուն եւ Ճափոններուն տրամադրութիւնը այն է թէ պատերազմական տուգանքի խնդիրը մեծ խոչընդոտ մը պիտի ըլլայ։ Պէտք է յուսալ թէ Ռուսերը եթէ չուզեն պատերազմի տուգանք մը չվճարել այն պատրուակով որ Ճափոնները նախայարձակ եղած են, եւ թէ Ռուսիոյ մէջ հանրային կարծիքը հակառակ է այդ տեսակ հատուցման մը, Գ. Վիթէ պատրաստ է վերադարձնելու Սախալինը որ Ճափոններուն ձեռքը կը գտնուի։ Պէտք է յուսալ նաեւ թէ վերադարձման գումարը, Ճափոնի մէջ ռուս գերիներուն համար եղած ծախքերուն վրայ բարդուելով, բաւական գումար մը պիտի կազմէ ճափոնական պահանջումները գոհացնելու համար։ Անշուշտ չափազանցուած յոյս մըն է, բայց ատեր մէջ, շատ փափուկ խնդիր մը, լուծում կայ, որ հաշտարարներուն ամէնէն գերագոյնը կ'երեւայ։»

ՁԵՒԻ ԴԺՈՒԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Բանակցութեանց եղանակը.— Վիճաբանութեանց համար գործածուելիք լեզուն.— Ճափոններուն պահանջումները։

Լոնտոն, 9 օգոստոս.— Բորթսմաութէն կը հեռագրեն Թայմզի.— «Վիճաբանութիւնները կանոնաւորելու խնդրոյն դժուարութիւնը կրնայ բաւական մեծ ըլլալ։ Սովորաբար նախընթաց պարագայ մը գոյութիւն չունի եւ ոչ ոք կայ ուղղելու վիճաբանութիւնները։ Քանի մը անգամներ խօսք յայտնուած փափաք մը թէ Գ. Ռուզվէլթ նախագահէ նիստերուն։ Այս առաջին օրերուն մէջ դեռ ամէն բան անկերպարան է։ Գ. Վիթէ, հակառակ իր մեծ կարողութեանց, դիւանագէտ մը չէ եւ դիւանագիտական գործառնութիւններէն անփորձութիւն ունի։ Լեզուի խնդրոյն գալով, անգէտ է դիտել թէ չորս պատուիրակները ի՞նչ լեզուով պիտի խօսին. հասարակաց լեզու մը չունին։ Գ. Քոմուրա ու Թաքահիրա անգլիերէն գիտեն, բայց ֆրանսերէնի հմուտ չեն։ Գ. Վիթէ, ֆրանսերէն կը խօսի, բայց անգլիերէնի տեղեակ չէ։ Գ. Ռոզէն երկու լեզուներն ալ գիտէ։ Որեւէ պարագայի մէջ թարգմանիչ մը պէտք պիտի ունենան, ինչ որ բանակցութեանց յապաղման պատճառ պիտի ըլլայ։ Գ. Մարթէնս որ երկու կողմերէն կը մասնակցի բանակցութեանց, կատարելապէս հմուտ է անգլիերէնի եւ ֆրանսերէնի։ Ըսուեցաւ թէ աւելի պատշաճ պիտի ըլլայ ձեռնհասութեամբ գիտցած լեզուն գործածել։ Այդ լեզուն անգլիերէն է, ամերիկեան բանակցութեան մէջ եթէ այդ լեզուն գործածուի, դժուար պիտի ըլլայ բոլոր գրութիւնները անգլիերէն խմբագրել, մինչդեռ Ռուսիոյ արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ միշտ ֆրանսերէն կը գործածուի։ Առաջ ալ պէտք է որ Ռուսերը եւ Ճափոնները, առանց որ եւ է իրենց իրաւունքին դիմելու հարկ մնալու, որոշեն երկու կողմի պատուիրակներուն իրաւասութեանց սահմանները եւ վաւերականութիւնը։ Երբ անգամ մը յանձնարարագիրները վաւերացուին, ո՞վ պիտի բանայ վիճաբանութիւնները։ Կ'ըսեմ թէ այդ պարագան է ենթադրելը որ Ռուսերը եւ Ճափոնները առաջուընէ չեն գումարուած՝ նախնական խնդիրները կարգադրելու համար։ Երբ գումարուին, ո՞վ պիտի ըլլայ ատենապետը։ Կ'ըսեմ թէ Գ. Վիթէ համաձայնութեան մը պատրաստ է, որ եթէ չունենան պիտի ըլլայ եթէ պատասխանէր, վասն զի Գ. Վիթէ առաջարկած է պատերազմի ծախսերէն ազատել։ Սակայն եթէ Ռուսերը ու Ճափոնները պատերազմը առանց բերող պարագաներով դադրին, յառաջիկայ տարի ալ Բոսթոնանք պիտի գտնուին։ Կարելի է որ Ճափոնները չուզեն մտնել այն անվերջ վիճաբանութիւններուն մէջ որոնք անվերջանալի ըլլան։ Այդ մտածումին հակառակ Գ. Վիթէ որ ճարտարամիտ է, պիտի կրնայ ըսել Ճափոններուն որ հաճին իրենց պայմանները ներկայացնելու։ Կը կարծուի թէ Ճափոնները պատրաստ են այդ բանը ընելու, բայց իրենց ուզած նպատակովը։ Կարելի է թէ, օրինակի համար, իբրեւ պատերազմի տուգանք իրենց պահանջելիք գումարը յայտնելէ առաջ, Ճափոնները ուզեն գիտնալ թէ Ռուսիա պատրաստ է որ եւ է տուգանք հատուցանելու։ Ճափոնները, Սախալինի ու Վլատիվոսթոքի նկատմամբ իրենց կարծիքները ու տեսութիւնները պարզելէ առաջ, կարելի է թէ Ռուսիոյ տրամադրութիւնները ուզեն գիտնալ թէ աւատական հողի մը թողուլ եւ կամ զինուորական նաւահանգիստի մը չեզոքացման վերածուելուն համար ըլլալիք պահանջ մը պիտի չվերջացնէ բանակցութիւնները։ Ռուսերը եւ Ճափոնները համամիտ կ'երեւան որ ձեւական խնդիրներու վերաբերեալ դժուարութեանց համար բանակցութիւնները չընդհատուին։ Երկու կողմերէն ալ ոչ մէկը անհամբեր կը նկատէ հաշտութեան կնքումը, սակայն երկու կողմերն ալ բաղձալի կը համարեն հաշտութիւնը եւ կ'աշխատին որ բանակցութիւնները յանկարծակի չընդհատին։ Ռուսական պատուիրակներէն մէկը ըսաւ.— «Մենք պիտի չզոհուինք. պիտի համբերենք, աւելի բան է եթէ բանակցութիւնները համաձայնութեամբ վերջանան, թէ հաշտութիւնը պիտի չկրնայ կնքուիլ, թէ մեզմէ պահանջուածները դժուար է տալ եւ թէ մեր թշնամիները մեզի համար ատելի պայմաններով միայն հաշտութիւն կ'ուզեն։ Բանակցութիւնները ո՛չ յանկարծակի եւ ոչ ալ անհամբերութեան չափազանցմամբ պիտի սպառին։» Կ'ըսեմ թէ ռուս պատուիրակին այս յայտարարութեանց Ճափոնները առաջ կը պատմէին.— «Մեր կառավարը դէպ ի բանակցութիւն մըն է։ Ռուսիոյ բաժինը փոքրացնելու համար բան մը պիտի չընենք, բայց ամէն կերպով պիտի աշխատինք Ճափոնը պահպանելու տագնապը որ եւ է յարձակումի դէմ։»

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲՈՐԹՍՄԱՈՒԹ, 12 օգոստոս.— Կը հաւատան թէ Ռուսերը՝ իրենց պատասխաներուն մէջ, առարկութիւններ կ'ընեն պատերազմական տուգանքի վճարման դէմ, եւ չեն ուզեր ռուսական որ եւ է հող թողուլ Ճափոնի, ըսելով թէ ընդհանուր կարծիքին համաձայն, Ռուսիա պատասխանատու չէ պատերազմին։ Ռուսիա, կ'աւելցնեն, դեռ կատարելապէս կարող է շարունակելու պատերազմը, հետեւաբար պայմաններ կը պահանջէ ո՛չ թէ իբրեւ յաղթուած երկիր մը, այլ իբրեւ պետութիւն մը, որ անկեղծօրէն կ'ուզէ դադրեցնել արիւնալի պատերազմ մը եւ հաշտութիւն կնքել։ Եւ պատուաւոր հաշտութիւն մը կնքելու համար, Ռուսիա չի կրնար ո՛չ պատերազմական տուգանք վճարել, ոչ ալ հող մը թողուլ Ճափոնի։

ԼՈՆՏՈՆ.— Պետերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ Ճափոնի առաջարկած պայմանները հաւանաբար պիտի մերժուին եւ պատերազմը պիտի շարունակուի։ Ռուս կառավարութիւնը երբեք չի հաւնիր որ չեզոք նաւահանգիստներ ապաստանած ռուսական նաւերը Ճափոնի յանձնուին կամ Վլատիվոսթոքի բերդերը քանդուին։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ճափոնի պայմանները մեծ յուզում պատճառեցին։ Պաշտօնաթերթեր կ'առաջարկեն նոյն յաղթանակ տալու։ Կառավարութիւնը հրամայեց որ առաջարկուած պայմանները մերժուին, եւ հեռագիր մը ուղղեց Լինեվիչ զօրավարին, պատուիրելով որ պատրաստ ըլլայ ընդհանուր յարձակողականի անցնելու համար։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ճափոնի պայմանները չափաւոր կը նկատուին այստեղի քաղաքական շրջանակներուն մէջ, եւ կը կարծուի որ ամէն պարագայի մէջ Ռուսիա պիտի ընդունի զանոնք։

ՓԱՐԻԶ.— Ռուս կառավարութիւնը պատերազմական տուգանքի վճարման համար հարկ եղած բանակցութիւնները կատարած է ֆրանսական դրամատուներու հետ եւ մեծ գումար մը ապահոված է, այնպէս որ տուգանքի վճարման խնդիրը դժուարութեան չպիտի բերէ։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Կառավարութիւնը կը քննէ Ճափոնի պայմանները եւ այսօր վաղը վճռական հրահանգներ պիտի հաղորդէ Գ. Վիթէի։

ՏՈՔԻՕ.— Ճափոնները յաջողեցան ջուրէն երեւան հանել ռուսական Բայյանա զրահաւորը, որ ընկղմած էր Բոր-Արթուրի առջեւ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ֆրանսայի նաւերը հանդէսին Ուէսթմինսթրի պաշտօնական սրահին մէջ։ Գ. Պալֆուր, Անգլիոյ նախարարապետը, մեծ ճառ մը խօսեցաւ այս առթիւ։ Նախարարապետը ի մէջ այլոց ըսաւ. «Այս օրուան ժողովը կը նկատեմ իբրեւ յառաջընթաց մը խաղաղութեան թէ՛ Արեւելքի եւ թէ Արեւմուտքի մէջ, աշխարհի ամէն կողմը։ Մարդկային բարօրութեան համար չկայ լաւագոյն գրաւական մը քան ջերմ եւ մտերմական բարեկամութիւնը երկու մեծ ազգերու միջեւ, որոնք իրարմէ հեռու կ'ապրէին երկար, Անոնց շահերը իրարու յար եւ նման են. ո՛չ մէկ մրցակցութիւն կրնայ կասեցնել զանոնք, եւ հիմա վերջնապէս բարեկամ պիտի մնան անոնք։»

ԼՈՆՏՈՆ.— Ֆրանսայի նաւերը ծաղկեպսակ մը դրին Վիքթորիա Թագուհիին գերեզմանին վրայ։ Նախարարապետ Գ. Պալֆուր իր բնակարանը հրաւիրեց Ֆրանսայի ծովակալները եւ բարձրաստիճան սպաները։

ԼՈՆՏՈՆ.— (Պաշտօնական).— Էդուարդ Թագաւորը Մարիէնպատ պիտի երթայ եւ Իշլի մէջ պիտի այցելէ Ֆրանց Յովսէփ կայսեր։ Փոխադարձ այցելութիւն չպիտի տրուի, որովհետեւ Աւստրիոյ կայսրը արդէն Անգլիոյ Թագաւորին այցելած էր անցեալ տարի։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Այս տարի միջակ հունձք մը կը նախատեսուի ամբողջ Ռուսիոյ մէջ, բայց ի Վոլկայի նահանգէն աւելի գոհացուցիչ պիտի ըլլայ հունձքը։

ՄԱՏՐԻՏ.— Հրդեհ մը ծագեցաւ ծխախոտի մեծ գործարանի մը մէջ։ Ամբողջ շէնքը այրեցաւ, վնասը շատ մեծ է։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 13 օգոստոս.— Ճափոնական եւ ռուսական պատուիրակները յաջորդական նոր գումարում մը ունեցան։ Երկու կողմն յուզումը այն աստիճան է որ խօսքեր եղան թէ բանակցութիւնները պիտի դադրին։

—Օյամա մարաջախտը, Ռուսներուն վրայ յարձակելու համար, բանակցութեանց աւարտելուն կը սպասէ։

—Հաշտութեան բանակցութեան երկարելը նկատի շատ յուսահատուելու էր։ Պատուիրակները չկրցան իրենց պաղարիւնութիւնը պահել։ Ընդհանուր համոզում կը տիրէ թէ բանակցութիւնները պիտի դադրին։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Այս անգամ շրջանակներուն մէջ նորէն պատերազմասէր ղեկավարները աւելցուց այն պատրաստ թէ հաշտութեան բանակցութիւնները վերջնական հանգամանք մը առած են։ Հաւանական կը նկատուի թէ թշնամութիւնները պիտի վերսկսին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Բոսթմաութէն կը հեռագրեն «Սէնթ Նիւզ»ի թէ պատուիրակները փոխանակ երկուշաբթի, կիրակի գումարուեցան։ Ռուսական պատուիրակներուն կիրակի օրը գումարուելէն այնպէս կ'ենթադրուի թէ բանակցութիւնները գոհացուցիչ ձեւ մը առած են։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— (Պաշտօնական) — Ռուս լրագիրը այսօր ազդարարէ կ'իմանայ թէ Ճափոնի կառավարութեան կողմէ պատերազմի տուգանքի առաջարկութիւնը Ռուսիոյ հաւանութիւնը առաջ բերելու նպատակով կատարուած ըլլալով, Ռուսիոյ կառավարութիւնը ընդունած է նոյն պահանջումը։ Այդ մասին մանր բանակցութիւններ պիտի կատարուին։ Գալով Ճափոնի միւս առաջարկութիւններուն՝ այսինքն Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ Ռուսիոյ նաւային զօրութեան սահմանափակման, ռուսական հողերու թողուելուն եւլն, անոնք նոյն իսկ վիճաբանութեան պիտի չենթարկուին, վասն զի Ռուսիոյ կողմէ անընդունելի կը նկատուին։

ԲՈՐԹՍՄԱՈՒԹ.— Ռուսիոյ առաջին պատասխանը, այս առտու, պատասխանները հաղորդեց ճափոնական պատուիրակներուն։ Իսկոյն ճափոնական պատուիրակները գումարելով խորհրդակցութիւն մը կատարեցին տրուած պատասխանին վրայ։ Կէսօրէն երեք ժամ ետքը երկու կողմի պատուիրակները գումարուելով, Ռուսերուն կողմէ եղած առաջարկութիւնները նկատողութեան առնուեցան։ Բանակցութիւնները չորս ժամ տեւեցին։ Յառաջիկայ նիստը կիրակի կէսօրէն ետքը։

—Գ. Վիթէի կողմէ ճափոնական պահանջումներուն տրուած պատասխանին համար կ'ըսուի թէ միայն երկրորդ կարգի պայմաններուն նկատմամբ դիտողութիւններ եղած են։

ԼՈՆՏՈՆ.— Կանխահաս է այն լուրը թէ Ռուսիա, Ճափոնի առաջարկած պայմանները բոլորը մերժելով, հրաման տուած ըլլայ Լինեվիչ զօրավարին՝ յարձակողական սկսելու համար։ Ռուսիա մասամբ ընդունած է Ճափոնի առաջարկութիւնները. միայն թէ կարգ մը բարեփոխութիւններ կը պահանջէ։ Եթէ Ճափոն այդ պահանջումը մերժէ, պատերազմին շարունակութիւնը այն ատեն հարկադրուած պիտի ըլլայ։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Բոսթմաութէն կը հեռագրեն թէ Ճափոնի պայմաններուն համար Գ. Վիթէի կողմէ տրուած պատասխանին մէջ յայտարարուած է թէ Ռուսիոյ կայսրը կը մերժէ Ճափոններուն սա պայմանները.— Պատերազմական տուգանք հատուցանել, Սախալին կղզին եւ Սիպերիոյ մէջ կարգ մը հողեր թողուլ, զանազան նաւահանգիստներ զինաթափել, ռուսական մարտանաւերը Ճափոնի յանձնել եւ Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ Ռուսիոյ նաւային զօրութիւնը սահմանափակել։

ՏՈՔԻՕ.— Ճափոնի կառավարութիւնը կ'ակնկալէ որ ռուս պատուիրակները պիտի ընդունին իր պայմանները, նոյն հրամաններ տուաւ Օյամա Մարքիզին՝ ամէն պատահականութեանց դէմ պատրաստ գտնուելու համար։

ՓԱՐԻԶ.— Եւրոպայի բոլոր քաղաքական շրջանակներուն մէջ զարմանք կը պատճառէ այն պարագան թէ մինչդեռ մէկ կողմէ հաշտութեան բանակցութիւնները կը կատարուին, միւս կողմէ պատերազմի դաշտին վրայ ռազմական գործողութիւնները կը շարունակուին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Հաշտութիւնը անկարելի չէ նկատուիր, վասն զի կարգադրութիւն մը պիտի ըլլայ, որպէս զի Սախալին առժամապէս Ճափոնի յանձնուի, եւ կամ նոյն կղզիին մէջ Ճափոններուն ընդարձակ իրաւունքներ տրուին։ Պատերազմական տուգանքի մասին ալ Մ. Նահանգները միջամտելով, այդ խնդիրը այն տեսակ վճիռի մը պիտի վերածեն, որ կարելի ըլլայ բանակցութեանց [illegible] ընել։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ, ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ

Երեք պետութեանց յարաբերութիւնները.— Գերման թերթերուն լեզուն.— Անգլօ-Ֆրանսական հանդէսները։

Փարիզ (Թան թերթէն), 9 օգոստոս.— Քանի մը գերման լրագիրներ կը հաւատան թէ Ֆրանսայի մէջ հանրային զգացումը հաշտ չէ Գերմանիոյ հանդէպ. ընդհակառակը յարգանքի համակրութիւն մը ցոյց կը տրուի Անգլիոյ նկատմամբ։ Առաջ պատճառները կը փնտռեն գերման թերթերը։ Թէկլիխէ Ռունտշաու եւ Բոսթ, առանց կեանք չէր գործածելու, զանազան պատճառներու կը վերագրեն գերման քաղաքականութեան դէմ ուղղուած քննադատութիւնները։ Այդ լրագիրներէն առաջինին քաղէն նայելով, Գ. Թաթընպախի մտքերուն հետեւանքն է։ Մէկը որ, կարգ մը մարդոց պաշտօնատարներու առաջադրած լուրերն ալ կը հերքէ, իբր թէ Մարոքի կառավարութիւնը կ'ուզէ ի դերեւ հանել ֆրանքօ-գերման համաձայնութիւնը եւ Դելքասէ նախարարը, չտանգարէ երկու երկիրներու հակառակութիւնը։ Բոսթ առաւ մէջ կը տեսնէ Գ. Տէլքասէի բռնած յարձակողական վերադարձը, իբր պատրուակ գործածելով Փարիզի մէջ երկու կայսրերուն տեսակցութեան առաջ բերած տարաձայնութիւնը, ֆրանքօ-գերման համաձայնութիւնը խանգարելու եւ Ֆրանսան տարբեր ուղղութեան մը մէջ դնելու համար վերջնապէս։ Սակայն պէտք է դիտել որ գերման թերթերուն լեզուն բաւական է եւ կոչութեան հեռու է։ Նաեւ հոս ո եւ է վէճ չի դրդուի անգլիա-ֆրանսական հանդէսներուն առթիւ, որոնք բարեկամական այցելութեան մը բնական արտայայտութիւններն կը համարուին։ Բոլոր կէս-պաշտօնական թերթերը կը գործածեն այս լեզուն, զոր պիտի կրկնեն անշուշտ միւս լրագիրները ալ։

ՄԱՐՈՔԻ ԳՈՐԾԵՐ

Գերմանիոյ բրած փոխատուութիւնը.— Դեսպանախորհուրդին շուրջը.— Մարոքեան քաղաքականութիւնը։

Փարիզ, 9 օգոստոս.— Գերման դրամատուները 10 միլիոնի փոխառութիւն մը ըրած են Մարոքի, որ դրամական անձկութեան մէջ կը գտնուի։ Գերման կառավարութիւնը ծանոյց ֆրանսական կառավարութեան թէ այդ փոխառութիւնը ո եւ է քաղաքական կամ անտեսական առաւելութիւն չընծայեր։ Իբր երաշխաւորութիւն տրուած են կալուածական իրերը, մինչեւ որ փոխառութեան պայմանները ճշդուին նկատառական բարենորոգումներ ի գործ դրուելէ յետոյ։

—Պերլինէն Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ կը հեռագրեն.— «Հոս լաւատեղեակ շրջանակներու մէջ կը հաւատան թէ Մարոքի խնդրին նկատմամբ Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ համաձայնութիւնը հաւանական է բանակցութեանց արդի վիճակին մէջ։ Ֆրանսական եւ գերմանական կառավարութեանց միջեւ վերսկսուած յարաբերութիւնները փութով առաջ կը տարուին։ Դեսպանախորհուրդի յայտագրին մասնաւոր կէտերուն վրայ համաձայնութիւն գոյացնելէն յետոյ, Մարոքի վեհապետին պիտի ներկայացուի յայտագիրը։ Ապա Մարոքի վեհապետը հարկ եղածը ի գործ պիտի դնէ Մարոքի դաշնադրութիւնը ստորագրող պետութեանց մօտ։

—Ցարական դժուարութեանց պատճառաւ, Թանճէրի դիւանագիտական շրջանակներու մէջ կասկած կը յայտնեն որ Մարոքի համար գումարուելիք դեսպանախորհուրդը տեղի ունենայ, որուն շօշափելի օգտակարութիւնն ալ կասկածելի կը համարուի։ Նաեւ չեն պարզեր այն դժգոհութիւնը, որ առաջ եկած է ֆրանքօ-գերման մերձեցումէն, թէեւ հիմա Գ. Թաթէնպախ Ֆէզէն եկած կ'ըսէ Մարոքցիներուն ապացուցանելու համար թէ Գերմանիա ուղղամիտ կերպով կը վարուի։ Մարոքի վեհապետը, Անգլիոյ եւ Սպանիոյ հետ համաձայնած, դեսպանախորհուրդին յայտագիրը ղրկած է Լոնտոն եւ Մատրիտ։

—Թանճէրէն Թայմզի կը հեռագրեն թէ Մարոքի կառավարութիւնը կը շարունակէ իր հակաեւրոպական քաղաքականութիւնը։ Ամէն ինչ կ'ընեն կասկածանքութիւն մը ձգելու համար ֆրանսական եւ անգլիական դեսպաններուն միջեւ։ Մարոքցիներու ձեռնարկներու կը վերագրուի մեծ մասը այն վիճաբանական յօդուածներուն, որոնք կ'երեւան ֆրանսական եւ գերման մամուլներուն մէջ։

ԷՏՈՒԱՐՏ Է. ԵՒ ՎԻԼՀԷԼՄ Բ.

Երկու վեհապետներուն տեսակցութեան օրը.— Յարաբերութիւնները ի՞նչ վիճակի մէջ են։

Պերլին, 9 օգոստոս (Սթանտարտի թղթակցէն).— Ո եւ է պաշտօնական զեկոյց մը չէ առաջացած Գերմանիոյ կայսեր եւ Էտուարտ Թագաւորին այցելութեան նկատմամբ։ Կառավարական շրջանակներու մէջ տիրող կարծիքը սա է թէ այդպիսի այցելութիւն մը բարեկամ արդիւնք մը պիտի ունենայ։ Երկու երկիրներուն յարաբերութիւնները կանոնաւոր վիճակի մը մէջ կը գտնուին եւ նոր դէպքերով չեն խանգարուած։ Քաղաքական տեսակէտով՝ այդ տեսակցութեան հրապարակ բան չկայ, որ լաւ արդիւնքութիւն պիտի ունենայ գերման հանրային կարծիքին վրայ։ Կայսրը, որ այսօր Վիլհէլմսհաֆէ կը հասնի, հաւանաբար, մինչեւ յառաջիկայ ուրբաթ հոն պիտի մնայ, որ ծննդեան տարեդարձին օրն է Ֆրանց-Յովսէփ կայսեր։ Այդ օրը, ըստ սովորութեան, Վիլհէլմ կայսրը պիտի ճաշէ Պերլինի աւստրիական դեսպանատան մէջ։ Եթէ երբեք Էտուարտ Թագաւորը Գերմանիա երթայ այդ միջոցին, եւ տեսակցելու փափաք յայտնէ, բնականաբար կայսրը պիտի ընդունի։»

—Տէյլի Նիւզի Պերլինի թղթակիցը կը կարծէ թէ կարգ մը ձեռնարկներ եղած են Գերմանիոյ մէջ՝ անգլիա-գերման յարաբերութիւնները բարելաւելու համար։ Նոյն թերթը կը յաւելու թէ Վիլհէլմ Բ.ի եւ Էտուարտ Է.ի յարաբերութիւնները լաւ չեն տարիէ մը ի վեր. առ պատճառ որ Գերմանիա համոզուած է թէ Անգլիա անհնարին կերպով պիտի յարձակէր գերման նաւատորմին վրայ։ Քանի մը շաբաթէ ի վեր՝ Էտուարտ Թագաւորը ջանք կ'ընէ ցրուելու առաջ եկած թիւրիմացութիւնները, պատրաստելու համար տեսակցութեան գործը։

ԱՆԳԼԻԱ

Գաղթականներու օրինագիծը.— Հնդկաստանի երկաթուղիներու համար փոխառութիւն.— Վարկի քուէարկում։

Լոնտոն, 9 օգոստոս.— Լորտերու Ժողովը, երրորդ ընթերցումով, ընդունեց գաղթականներու օրինագիծը։

—Երեսփ. Ժողովը ընդունեց Հնդկաստանի երկաթուղիին համար փոխառութեան մը առաջարկը։ Վիճաբանութեան միջոցին կառավարական մեծամասնութիւնը 24 ձայնի իջաւ, ընդդիմադիր կուսակցութեան կողմէ եղած բարեփոխման առաջարկին հետեւանօք։

—Երեսփ. Ժողովը 87ի դէմ 197 ձայնով ընդունեց վարկերու օրինագիծը, երկրորդ ընթերցումէ մը յետոյ։ Պահպանողական երեսփոխան Սըր Ճ. Բոյտըր ազատականներու կողմը անցաւ։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Ատանայի նահանգին Գոզանի գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Պրուսայի գաւառին Տրէնէ գաւառակին գայմագամ Մուսթա պէյ։

—Պրուսայի նահանգին Էսքիշէհիր գաւառակին նայիպ անուանուեցաւ Աքշէհիրի նայիպ Զէյնէլապէտին էֆ.։ Էնկիւրիի նահանգին Քայսէրի գաւառակին նայիպ անուանուեցաւ Թէֆէնի նախորդ նայիպ Մէհմէտ Ֆախրէտտին էֆ.։ Սըվազի նահանգին Միճէրթեցի գաւառակին նայիպ անուանուեցաւ նախորդը՝ Սիւլէյման Ֆեհմի էֆ.։ Էրզրումի նահանգին Գարահիսար գաւառակին նայիպ անուանուեցաւ Կիւմիւշ Հաճիքէօյի նախորդ նայիպ Մէհմէտ Էմին էֆ.։ Սըվազի նահանգին Նիքսար գաւառակին նայիպ անուանուեցաւ Գաւըրգայի նախորդ նայիպ Մէհմէտ Ֆեյզի էֆ.։ Ատանայի նահանգին Գոզանի գաւառակին նայիպ անուանուեցաւ Գարամանի նախորդ նայիպ Ահմէտ Շիւքրի էֆ.։ Էրզրումի նահանգին Քէմախ գաւառակին նայիպ անուանուեցաւ Օֆի նախորդ նայիպ Ահմէտ էֆ.։ Էնկիւրիի նահանգին Միխալըճճըգ գաւառակին նայիպ անուանուեցաւ նայիպներու վարժարանին շրջանաւարտ Ապտուլլահ էֆ.։ Խարբերդի նահանգին Ակնայ գաւառակին նայիպ անուանուեցաւ նայիպներու վարժարանին շրջանաւարտ Ապտի էֆ.։

—Միւթէմէտրիզի ատեան տրուեցաւ Բ. Դրան Թարգմանութեանց սենեակին քարտուղարներէն Թէվֆիք պէյի։

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Քրուփի զինագործարաններուն ընդհանուր գործակալութեան Տնօրէն Գ. Մէնհաուզէնի եւ երկրորդ կարգի՝ նոյն զինագործարանին Տնօրէնութեան Խորհուրդին անդամ Գ. Էլլիոթի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Քրուփի զինագործարաններուն Տնօրէնութեան առաջին քարտուղար Գ. Ֆոն Պիւլովի, եղբայր՝ Գերմանիոյ նախարարապետին։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Հէրէքէի չուխայի կայս. գործարանին շինութեանց յանձնառու իտալացի Գ. Մորթինիի։

ՍԷՄԷՆԻ ՆԱՀԱՆԳԸ.— Թուրք լրագիրներու երէկուան թիւին մէջ հետեւեալ Պաշտօնական Զեկոյցը հրատարակուած էր.

«Սէմէնի զինուորական զօրութեան հրամանատար միւշիր Ֆեյզի փաշա որ Սանայի մէջ կը գտնուի, յուլիս 28 թուականով սա հեռագիրը ուղղած է Սպարապետութեան.

«Յուլիս 28ի հինգշաբթի առաւօտ Սանաայի եւ Անհի ճամբաներէն երկու թեւի վրայ Մէֆհագի վրայ քալեցինք եւ այդ տեղը մաքրեցինք ապստամբներէն։ Յետոյ դէպ ի առաջ՝ Սէվքէլխամիսի շրջակայքը համախմբուած ապստամբներուն հետ մինչեւ իրիկուան ընդհարում կատարուելով, ապստամբները մեծամեծ կորուստներ տալով հոն ալ նահանջեցան եւ փախուստ տուին։ Շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին կայս. զինուորները Սէվքէլխամիսի գիւղը մտան։»

ՌՈՒՄԷԼԻՈՅ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Հագիգաթ հետեւեալը կ'արտատպէ գերմանական թերթէ մը.— «Վեհ. Սուլթանը միշտ իր կայս. շնորհները անպակաս կ'ընէ՝ իր բոլոր հպատակներուն երջանկութեանց ու զարգացման համար։ Այս մասին եթէ ապացոյցներ մէջ բերել հարկ ըլլայ, կրնանք բազմաթիւ պարագաներ առաջ բերել, սակայն մէկը միայն յայտնենք որ ցոյց կուտայ թէ Ն. Վեհափառութիւնը որքան սիրող է կարգ ու կանոնի եւ գթասիրտ՝ իր հպատակներուն նկատմամբ։ Վեհ. Սուլթանը իր ներկայութեանը ընդունելով Տէմիրճիլեր փաշան, որուն պաշտօն յանձնած է Ռումէլիի երեք նահանգներուն մէջ կայս. փոփոխքի մը համաձայն կատարել ասկեան-զինուորներու կազմակերպութիւնները, Իր կայս. Իրատէն հաղորդեց սա պէս.

«Այս գործին համար ձեզի պաշտօն յանձնելու նպատակն է ոչ թէ արդէն գոյութիւն ունեցող հնորոցուտ իրերը ջնջել, այլ ընդհակառակը զանոնք աւելի կանոնաւոր վիճակի մը վերածել։ Այն նահանգներուն մէջ, ուր պաշտօնի կոչուած էք, շատ մը օգտակար բաներ եւ մասնաւոր խորհրդածութեամբ ձեռք առնուած բարւոք միջոցներ պիտի գտնէք։ Կազմակերպութիւնները պէտք է առանց հանգամանքի գործադրէք։ Ատոր համար ալ հարկ է որ գիտնաք երկրին պայմանները եւ ընդունակութիւնը ու ժողովուրդին բնաւորութիւնը։ Հետեւաբար ձեր առաջինը պէտք է ըլլայ, նախ այդ հմտութիւնը ձեռք բերել։ Այնտեղի մէջ շարժումութիւնը ո՛րքան նշմարելի է, արդարութիւնն ալ այնքան բազմապատիկ ընդունելի ու յարգի է։ Ուստի իրաւ շատ զօրաւոր է արդարութիւնը հաւասարապէս բաշխելու ժողովուրդին։ Ժողովուրդին համակրութիւնը շահելու գլխաւոր միջոցն է միշտ բարեացակամութեամբ վարուիլ անոնց հետ եւ այդ զգացումները գործնականապէս ցոյց տալ անոնց։»

ՆՈՐ ՆԱՄԱԿԱԴՐՈՇՄՆԵՐԸ.— Հեռագրական ու թղթատարական վարչութեան մէկ ծանուցագրին վրայ, Պաշտօնական Զեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ օգոստոս 11ին՝ կայս. գահակալութեան տարեդարձին օրը շրջաբերութեան հանուելիք նոր նամակադրոշմները՝ վաճառականներու եւ ժողովուրդին ձեռքը գտնուած հին նամակադրոշմներուն հետ փոխանակելու գործողութիւնը մինչեւ երկու ամիս պիտի կատարուի, գաւառները՝ տեղական կառավարութեանց եւ Կ. Պոլսոյ մէջ ալ Սէնթ Ճամիի եւ Ղալաթիոյ նամակատանց մէջ կազմուած յանձնաժողովներու միջոցաւ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ կառավարութիւնը [illegible] պատուանշանին երրորդ կարգը տուաւ կայս. Թանգարանին ֆրանսերէնի քարտուղարներէն Մոթիւէի պէյի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնեց այդ պատուանշանին ընդունելութիւնը եւ գործածութիւնը։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն թէ Թոքատի զինուորներու վաշտէն կայս. Է. զօրաբանակը (Եէմէն) ղրկուելիք զինուորները, որոնց ճամբորդութեան ամէն պէտքերը հոգացուած են, կայս. Իրատէ մը համաձայն, Իզմիրի ճամբով պիտի երթան, Արդ. կայս. Պալատին առաջին Քարտուղարութիւնը նոյն կուսակալութեան հաղորդած է կայս. Իրատէ մը, որով կը հրամայուի որ Իզմիրի նահանգին կողմէ ատեան մը եւս տրամադրուին անոնց հանդերձանքին ու ճամբորդութեան պայմանները։ Միւս կողմէ Այտընի կուսակալ Քեամիլ փաշա ալ ուղիղ կերպով կարգ մը նուէրներ ալ կայս. զինուորներուն, համար անմիջապէս Իզմիրի մէջ հանգանակիչ յանձնաժողով մը կազմուած է, որուն փութացած են մասնակցիլ տեղւոյն երեւելիները եւ առաջին անգամէն 636,600 դրուշ հաւաքուած է։

—Իւշաքէն եւս կը գրեն թէ Է. զօրաբանակը ղրկուելիք բէտիֆ զինուորները նոյն քաղաքէն անցնելնուն, տեղւոյն գայմագամ ազնուական Րէուֆ պէյ, պաշտօնատարներն ու երեւելիները դիմաւորեր են զանոնք, լեմոնատով ու օշարակով հիւրասիրելով։ Իսկ գաւառակին Ռէժիի Տնօրէն Պէհա պէյ ալ զինուորներուն՝ մեծ քանակութեամբ ծխախոտ, եւ սպաներուն սիկառներ բաշխեր է եւ այս առթիւ եւս բարեմաղթութիւններ եղեր են Նորին Կայս. Վեհափառութեան համար։

ՔԱՐԱՓՆԵՐԸ.— Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը ծանոյց քարափներու Ընկերութեան թէ Ղալաթիոյ քարափին վրայ մաքսատանց մօտ գտնուած փայտաշէն տաղաւարներու մէջ խանութներ եւ կրպակներ գործածութեամբ ու խառնող ուրիշ արհեստաւորներ չգտնուին, որպէս զի հրդեհ չպատահի։

ՊԱՂՏԱՏԻ ՆԱՀԱՆԳԸ.— Պետական Խորհուրդին Նախագահին մշակուած ծրագիր մը կ'առաջարկէ Տիգրիս եւ Եփրատ գետերը մաքրել՝ թէ նաւարկութիւնը դիւրացնելու, թէ մշակելի բազմաթիւ հողերը ոռոգելու եւ թէ հանրային առողջապահութիւնը պահպանելու համար։ Այդ նպատակին համար կ'առաջարկուի ջուրի յատակը մաքրող չոգենաւեր յանձնել, ինչպէս կան Սուէզի ջրանցքին մէջ եւ ուրիշ տեղեր։ Միանգամայն Հիլլէի մօտ գետին ընթացքը ուղղել։ Եփրատի այն գլխաւոր մասը որ Հիլլէն ու Տիվանիէն կ'անցնի, չորցած ըլլալով, վեց-եօթ օրուան տեղ ընդարձակ հող մը առանց եկամուտ է. այդ ալ մշակել, ոռոգել կրնայ հասոյթի մեծ աղբիւր մը առաջ գալ։ Նոյն ծրագիրը, որ դեռ ուրիշ հանրօգուտ առաջարկութիւններ կը պարունակէ, ձեռնհաս պաշտօնատարներուն կողմէ կը քննուի։

ԱՆՏԱՌԻ ՀՐԴԵՀ.— Երէկ ստացուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Տէյիրմէն Տէրէի անտառները հրդեհ մը ծագած է, զոր կարելի չէ եղած մարել։ Այդ անտառը շատ ընդարձակ է եւ կաղնիներէ ու չամի ծառերէ կը բաղկանայ։ Գարամիւսէլի կողմերը մէկ քանի անտառներու մէջ ալ հրդեհ ծագած է։

—Պէյքոզ գաւառակին Գաւրը Տաղ անտառէն հրդեհ ծագեր, սակայն կարելի եղեր է մարել։ [illegible] անտառին վրայ հրդեհ երկու հարիւր չափ եղեւիններ եւ այլն այրեր են։

ՇԵՐԱՄԱԲՈՒԾՈՒԹԵԱՆ կանոնագիրը եւ հաւանօրէն հրահանգը բարեփոխելով նոր մը պատրաստուած ու ձեռնհաս պաշտօնատարներուն մատուցուած է, վասն զի առանց կիրառմանը պահուած կարգ մը թերութիւններ տեսնուած են։

ՊԱՐՍԻՑ Շահին ծննդեան տարեդարձին առթիւ, հինգշաբթի օրը, շնորհաւորական ընդունելութիւններ պիտի կատարուին պարսկական դեսպանատան մէջ։

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ կը գրեն թէ այս միջոցիս այնքան սաստիկ տաք կ'ընէ որուն նմանը չէ տեսնուած։ Տաքէն զոհ եղողներ կան, բայց բարեբախտաբար ցաւալի հետեւանք մը չունեցանք։ Շատերը գիշերները չքնանալով քաղաքին զբօսավայրերու մէջ եւ ծովի վրայ զբօսանքներ կը կատարեն մինչեւ կէս գիշեր։

—Սկիւտարի մէջ տաքը գրեթէ անտանելի է։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ մէջ ուրբաթ օրը, ժանտախտէ մեռած մարդու մը դիակը գտնուեր է. նաեւ երեք դէպքեր պատահեր են։

—Նոյն օրը Բօռ-Սայիտի մէջ երկու մահեր պատահեր են։

ԱՏԱԼԻՈՅ մէջ ուրբաթ օրն ալ ժանտախտէ դէպք չէ պատահեր։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.— Յուլիս 23էն 29 Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 273, որուն 163ը՝ իսլամ (84 այր, 79 կին), 97ը քրիստոնեայ (52 այր, 45 կին) եւ 13ը՝ հրեայ (7 այր, 6 կին)։

ԷԼՄՏԱԿԱՆ Խորհուրդին անդամներէն Անմէտ պէյի պաշտօն յանձնուած է՝ քննել Տրապիզոնի նահանգին ելմտական գործերը։

ՇԻՈՏՐԱՅԻ մէջ, անցեալ օրը, երկու անգամ երկրաշարժի ցնցում զգացուեր է, առանց վնասակար հետեւանք մը ունենալու։

ՍԻՆՈՊԻ բանտը գտնուող Նիքոլի անուն մարդ մը, որ մարդասպանութեան համար տասներկու տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած էր, ներման արժանացաւ՝ իր հիւանդոտ վիճակին պատճառաւ։

ՌՈՒՍԻՈՅ Զարեւիչին ծննդեան տարեդարձին առթիւ, շաբաթ օրը, գոհաբանական աղօթքներ կատարուեցան ռուսական դեսպանատան Պէօյիւքտէրէի ամառանոցին մատուռին մէջ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ մէջ, ուրբաթ գիշեր, երգիչէ աճառանի մը սպասուհիներէն Էլէնի, Պոլոզիա փողոցի իր տունը գացած ատեն, դիմացէն Նիկոլսի նպարավաճառ Ալին որ իր քովը բաւական թեթեւցած էր այդ սպասուհիին համար։ Ալի սիրային խօսքեր ուղղեց Էլէնիի, բայց այս վերջինը կարեւորութիւն չտալու եւ սկսաւ պոռալ։ Ոստիկան մը ու գիշերապահ Մուսթաֆա խոհրն օգնութեան փութացին։ Ալի դաշոյնը քաշեց եւ գիշերապահը երկար վիրաւորեց։ Զարագործը թեւ փոխել փորձեց, սակայն ձերբակալուեցաւ։

ՔԱՐԻԻՂ.—Կ. Պոլսոյ Աւետար Սննեակին լրագիր խօսելով ամերիկեան քարիւղներուն դէպ ի արեւելեան հրապարակները կատարուած ժամանումին վրայ, որ վերջերս բաւական շատցած է, կ'ըսէ թէ 45,000 սնտուկ ամերիկեան քարիւղի ժամանումը եւ 120,000 սնտուկի ալ յանձնառութիւնը ցոյց կու տան թէ ռուսական քարիւղին գինները դեռ բաւական ատեն բարձր պիտի մնան, քանի որ Ռուսիոյ եւ Ճարոնի պատերազմը տակաւին դադրելու հաւանականութիւնը չընծայեր։

ՓՈՔՐ ԳՈՂԵՐ.— Ոստիկանութիւնը, անցեալ օր, Գուզկունճուքի մէջ ձերբակալեց Անաստասա անուն մարդ մը, որ 14 ու 12 տարեկան երկու տղայ հետ կը խաղարկէր բանալիի համար հաւաքուած ժողովրդեան դրամները։ Այդ տղաք հարցաքննուելով յայտարարեցին թէ Անաստասա թելադրած էր զիրենք եւ թէ իրենց շահած դրամները իրենց մօրը կը տանէին։

ՊԵՐԱՅԻ Թարլա Պաշի Եաղմանէ փողոցը բնակող հելլենացի 45 տարեկան կին մը՝ Ելէնի Ռիզոբուլօ, անցեալ օրը, երբ ալիով լուանք կը պատրաստէր, հագուստները բռնկեցան եւ մարմնոյն զանազան մասերը այրելով խեղճ կինը երեկ մեռաւ։

ՈՃԻՐ ՄԸ ՊԷՅՔՈԶԻ ՄԷՋ.— Անցեալ հինգշաբթի օր ոճիր մը գործուեցաւ Պէյքոզի մէջ։ Զիհանկիր Րիզա զէնքով վիճակի մէջ Սեներքէօյ երթալով, հանդիպեցաւ ուրիշ Չերքէզիի մը, Արշակի, որուն հետ հակառակութիւն մը ունէր։ Ուստի անոր վրայ յարձակելով, դաշոյնի մէկ քանի հարուածներ տուաւ։ Վիրաւորեալին աղաղակներուն վրայ անոր վայրը փութաց ոստիկան Անմէտ էֆ.։ Րիզա դաշոյնի ուժգին հարուածներ տուաւ անոր գլխուն եւ ուսերուն, յետոյ երբ ոստիկանը ինկաւ, Րիզա առաւ անոր րեվոլվերը, եւ երեք հրացան պարպեց ոստիկանին գլխուն։ Այդ միջոցին քամիեր Հասան էֆ. եւս ոճրագործին քով կը փութար, բայց ինքն ալ դաշոյնի երեք հարուածներ ընդունեց։ Պէյքոզի գայմագամը իմանալով, անմիջապէս ոճրին վայրը շտապեց՝ ոստիկանական զինուորներու հրամանատարին եւ երկու բժիշկներու հետ եւ ոճրագործը ձերբակալուելով, վիրաւորեալները հիւանդանոց փոխադրուեցան։

ՊԵՐԱՅԻ մէջ, անցեալ հինգշաբթի, Բաղթա փողոց, քանի տարու անձ մը՝ Սանթա-Մարիա եկեղեցւոյն դուռը նստող բեռնակիրի մը կը պատուիրէ որ հետը մէկտեղ եկեղեցիի ներսը երթայ, հանկէ մինչեւ Բանկալթիի Սէնթ-Լուի եկեղեցին բեռ մը փոխադրել տալու համար, եւ մէկ քառորդի աշխատութիւն կ'ըսէ։ Բեռնակիրը կը սպասէ քիչ մը ատեն, մինչեւ որ մարդը կուգայ եւ կ'ըսէ թէ բեռը զրկող երեսը քառորդ չանցնելու, երեք քառորդ կ'ուզէ, ուրեւէ զի մեծեր մը տալ. միամիտ բեռնակիրն ալ այնպէս կ'ընէ. կը հանէ երեք քառորդ կուտայ, բայց հակառակ ժամերով սպասելուն, ո՛չ մեծերը, եւ ո՛չ ալ բեռը կու գան, որովհետեւ վերոյիշեալ անձը եկեղեցւոյն միւս դուռնէն անյայտ եղած էր, եւ բեռնակիրը՝ խարեբայութեան մը զոհ։— Այս խարեբան՝ երկու օր առաջ Սանթա-Մարիա եկեղեցւոյն մէջ նմանօրինակ խարեբայութիւն մըն ալ գործած էր։ Սիւքաէք-Գոլաքրըմ, բաթակ Քէմալի խանութը երթալով հոն եկեղեցւոյ երեցներուն համար առաջ դրի «բանտա էսքանտրա» եւ կէս անգլիականին մնացած մասը 50 դրշ. ուզած էր. խանութպանն ալ զանոնք իր աշակերտին ձեռքը տալով, խարեբային հետ ղրկած էր. բայց եկեղեցի հասնելուն՝ խարեբան առած էր 50 դր.ն ու «բանտաէսքանտրա»ն, եւ յանձնարարած էր տղուն որ սպասէ, կէս անգլիականը տանելու համար։ Տղան ժամերով սպասած էր, եւ յետոյ լալով խանութ վերադարձած, վասն զի խարեբան ո՛չ գիտէ ո՛ր կողմը կորսուած էր։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Պատրիարքը՝ իր հետ ունենալով գործակատար Արիս էֆ.ը, չորեք օրը Բ. Դուռը երթալով՝ տեսնուեցաւ Ներքին գործոց նախարար Բոյ. Մէմտուհ փաշային. Սրբազնութիւնը եւէջ Բերա, իր բնակարանին մէջ անցուց եւ գիշերը աշխատութիւններով զբաղեցաւ։

—Ս. Հայրապետը Թիֆլիզէն Կօճորի ամարանոցը գացեր է, ուսկից առայժմ Մայր Աթոռ չի դառնար, մինչեւ որ կարգադրուին Դպրոցական ու կալուածական խնդիրները։

—Պարսկաստանի համար ընտրուած ատենորդները յաջորդաբար հրաժարած ըլլալով, Վիճակը անտէրունջ չձգելու համար Ս. Հայրապետը հեռագրաւ հրամայեր է նախկին ատենորդական անդամ Տ. Մեսրով Վ. Մաղաքիանին, որպէս զի վերստանձնէ եւ վարէ Ատրպատականի Առաջնորդական տեղապահութիւնը, մինչեւ որ ընտրուի նոր առաջնորդը։

—Արմաշի Դպրեվանքին Խնամակալութիւնը գումարուեցաւ նախընթաց օր Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին։ Ներկայ էին անդամներէն Տ. Գէորգ եպիսկ. Երեցեան եւ Ունճեան Արիս, Եսաֆեան Տիգրան եւ Բարսեղեան Տիգրան էֆ.ները։ Խնամակալութեան ջանքով Արմաշի եկեղեցւոյն, վարժարանին եւ ջրաղացքին նորոգութիւնները աւարտած ըլլալով, Խնամակալութիւնը գոհունակութիւն յայտնեց Տ. Ներսէս Վ. Բարթողիմէոսեանի, որ այդ նորոգութեանց հսկողութիւնը կատարած էր։

—Ակնայ եւ Արաբկիրի առաջն. տեղապահներուն պաշտօնը հաստատող Պատր. կոնդակները եւ յարակից պաշտօնական թուղթերը պատրաստուած ըլլալով, այսօր վաղը կը ղրկուին իրենց հասցէին։

—Նիկոմիդիոյ Առաջնորդ Տ. Ստեփաննոս արքեպ.ի մէկ յանձնարարականով Պոլիս եկած է տիրացու Մկրտիչ Վարդանեան, անձամբ ներկայանալու Կրօն. Ժողովոյ, եւ խնդրելու որ զինքը վարդապետ ձեռնադրեն, վաղուց ի վեր ունեցած իր բաղձանքին համաձայն։

—Բալաթի Հրեշտակապետի եկեղեցիին տօնախմբութեան առթիւ, Ս. Պատրիարք Հօր յանձնարարութեամբ, Տ. Գրիգորիս արքեպիսկ. Յովհաննէսեան երէկ առաւօտ Պատարագ մատոյց եւ ճաշու գրքեն վերջ բեմէն տալով «Գնացէ՛ք աշակերտեցէ՛ք» խօսքը, օրուան տօնին առթիւ քարոզ մը խօսեցաւ եւ վերջացուց, բարեմաղթութիւններ ընելով Վեհ. Կայսեր արեւշատութեան համար։

Եկեղեցական արարողութիւններէն վերջ, ժամ 7ին տեղւոյն ազգ. վարժարանին վիճակացոյցներու բաշխման հանդէսը տեղի ունեցաւ եկեղեցւոյ բակին մէջ, նախագահութեամբ Տ. Գրիգորիս արքեպ.ի։ Ներկայ էին տեղւոյն Թաղք. Խորհուրդներէն Մաղնոք եւ Թէվֆիք պէյերը, Բոմինէր Նուրի էֆ. եւ երկսեռ հոծ բազմութիւն մը։ Հանդէսը սկսաւ Համիդիէ քայլերգով, առաջնորդութեամբ Պ. Կոլոտենդերեի։ Ներկաները յափշտակ ունկնդրեցին եւ ծափահարեցին։ Խորհրդոյ անդամներէն Երուանդ էֆ. Զամլեան կարդաց տեղեկագիրը, ուրկէ կը տեսնուէր թէ վարժարանը ունի 35 երկսեռ աշակերտ, որոնց 27ը մանկապարտէզի եւ 8ը նախակրթարանի բաժնին կը վերաբերին։ Տեղեկագրի ընթերցումէն վերջ, մանկապարտէզի փոքրիկները խաղեր կատարեցին, առաջնորդութեամբ իրենց մանկապարտիզպանուհիին Օր. Նուարդ Աճէմեանի։ Նախակրթարանի աշակերտներն ալ զանազան հատուածներ արտասանեցին։

Հանդէսը երաժշտական հրապոյր մը ունէր, վասն զի Պ. Կոլոտենդերեի խումբը ամբողջովին ներկայ գտնուելով, միջոց կտորներ նուագեց։ Ջութակի վրայ գեղեցիկ կտոր մը նուագեց Պ. Նուպար Կիւլլապեանց։ Դաշնակի վրայ յաջող կտորներ նուագեցին նաեւ Տիկին Սանդուխտ Շիշմանեան եւ Օր. Գայիանէ Յակոբեան։

Հանդէսը վերջացաւ նախագահ Գրիգորիս Սրբազանի մէկ բանախօսութեամբը, որով դաստիարակութեան պէտքը շեշտեց եւ գովեց վարժարանին վարիչ-ուսուցիչ Արմենակ էֆ. Թօրլամաջեանը, եւ մանկապարտիզպանուհի Օր. Աճէմեանը, որոնք իրենց կարողութեան չափով աշխատած էին։

Տ. Գրիգորիս Արքեպ. իր բանախօսութիւնը աւարտեց, բարեմաղթութիւններ ընելով Վեհ. Սուլթանին արեւշատութեան համար։ Թաղ. Խորհրդոյ ատենապետ Կարապետ էֆ. Տէր Կարապետեան արծաթեայ տուփ մը նուիրեց Պ. Կոլոտենդերեի։ Երեք ծաղկեփունջեր ներկայացուեցան ներկայից, եւ վարժարանին համար հասոյթ առաջ եկաւ 550 դր.ի չափ։

—Ս. Պատրիարքը պատասխանելով Սկիւտար Ս. Խաչ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդոյ այն պաշտօնագրին, որով Թաղային Յանձնաժողովոյ կազմութիւնը եւ գործի ձեռնարկելը կը ծանուցանէր, գոհունակութիւն յայտնեց յիշեալ Յանձնաժողովին ուղղելով պաշտօնագրով մը, եւ վերջին յանձնարարեց որ ջանան կրթական եւ եկեղեցական մեծագոյն գործը խղճմտօրէն ուսումնասիրել եւ ի գլուխ հանել՝ երեք եկեղեցիներուն եւ դպրոցներուն պայծառութեան, բարեկարգութեան եւ բարւոք մատակարարութեան համար։

—Ս. Պատրիարքը գրով մը արտօնութիւն տուաւ Արմաշի վանահայրական փոխանորդ Տ. Թորգոմ Ծ. վրդ.ի, որ մէկ քանի օրուան համար Պոլիս գայ, իր հետ բերելով չորս նոր Աբեղաները։

—Խառն Ժողովը հրաւիրուած է յառաջիկայ չորեքշաբթի նոյն գումարել Ղալաթիոյ Խորհրդարանը։

—Չմշկածագի եւ Չարսանճագի միացեալ Վիճակներուն Առաջնորդ Տ. Կորիւն Վ. Էլլիպէքեան, յուլիս 27ին, Չարսանճագէն Չմշկածագ գացեր է, թեմական գործոց կարգադրութեան համար։

—Բէհեսնիի նախորդ առաջն. եւ Եգիպտոսի նորընտիր Առաջնորդ Տ. Մկրտիչ Ծ. Վ. Աղաւնունի Ուլաշ եւ Գարահիսար այցելելով, տեղւոյն ժողովրդեան իր հրաժեշտի ողջոյնները տալով, յուլիս 29ին վերադարձեր է Բէհեսնի, ուրկէ Էօքիւշէն անցնելով եւ իր հրաժեշտը տալով վերջնականապէս պիտի մեկնի Բէհեսնիէն եւ քանի մը օր ալ Պարտիզակ՝ իր ծննդավայրը պիտի մնայ. ապա Պոլիս պիտի գայ իր պաշտօնատեղին՝ Եգիպտոս ուղեւորելու համար։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ վաճառական Սիմոն աղայի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 100 դրուշ նուիրած է Հիւանդանոցիս Յակոբ էֆ. Մինասեան դեղագործ.—

—Վաղամեռիկ Պ. Լեւոն Իսպիրեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 54 դրուշ նուիրած է հիւանդանոցիս Համբարձում էֆ. Սիւզմէեան։

* *

(Շար. եւ վերջ Մայիսի նուիրատուութեանց)

Ս. Պատրիարք Հայր 50 քօլ չուխա բեղէն, Այրի Տիկին Մ. Ալալըմեան իր հանգուցեալ ամուսնոյն 82 կտոր հագուստներն ու ճերմակեղէնները, Տեարք Եավրուեան եւ Իսագուլեան Ընկ. 30 քօլ թել, Տօքթ. Տաղաւարեան էֆ. 19 կտոր գերեանք, Տիկին Թագուհի Սաղրեան 7 զոյգ բրդեայ գուլպա, Մկրտիչ էֆ. Արիքեան Ս. Յակոբայ եկեղեցւոյ համար 3 այտանակ եւ 12 աշտանակ, բարեսէր ՈՄՆ 1 կրոմ կօշիկ ներկ, 1 հատ արծաթ պատկեր Ս. Աստուածածնայ պատկերին վրայ կախուելու համար, բարեպաշտուհի տիկին մը 300 դրամ մոմ, Տիկին Գուլենիկ Նազարէթեան 1 արծաթ ձեռք, Տիկին Սրբուհի Աղաքեան Էվէրէկցի 1 հատ Բեվեռ մարմա ժամացոյց, բարեսէր ՈՄՆ 100 հատ հաւկիթ։

Մայիս ամսոյ մէջ [illegible] Թղթի հասոյթն եղած է 4037 դրուշ։

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութիւն կը յայտնէ ատամնաբոյժ Վասմպալեան էֆ. Թուճեանի որ իր բարի սովորութեան համաձայն մայիս ամսոյ մէջ եւս այցելելով դարմանած է պատսպարելոց ակռաները։

Նոյնպէս շնորհակալութիւն կը յայտնէ հետեւեալ սափրիչ արհեստաւորաց որոնք իրենց բարի սովորութեան համաձայն նոյն ամսոյ մէջ այցելելով անձնուիրաբար սափրած են պատսպարելոց մազերը եւ որոնք են.

Թօփգաբուէն Գարեգին աղա Իմաշեան, Գումգարուէն Նիքօլ աղա Սամի, Գումգարուէն Աղաժան աղա, Պաղչէգաբուէն Ներսէս աղա Յարութիւնեան, Պաղչէգաբուէն Սիմոն աղա Թոփճեան, Մահմուտ Փաշայէն Պետրոս աղա Յովհաննէսեան, Ալի Փաշայէն Արմենակ աղա Թոփճեան, Պոլթէն Գէորգ աղա Թոփճեան, Բէզազէն Գառնիկ աղա Յ. Քիլէճեան, Սամաթիայէն Համբար աղա Հոլէջեան եւ Համբար աղա Յարութիւնեան։

(Հոգաբարձութիւն)

ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԱՏԱԲԱԶԱՐ

Այս վարժարանը, զոր կը վարեն ինը անդամներէ բաղկացած Խնամակալութիւն մը, և բնիկ ու Ամերիկացի 11 ուսուցիչներէ կազմուած ձեռնհաս ուսուցչական խումբ մը, հիմնական դաստիարակութիւն մը կուտայ բոլոր իրեն դիմող հայ աղջիկներուն։ Կ'աւանդուին բնական, իմաստասիրական, չափական եւ այլ գիտութիւններ։ Մասնաւոր ոյժ կը տրուի հայերէն եւ անգլ. լեզուներուն. կ'աւանդուին նաեւ թուրքերէն եւ Փրանսերէն լեզուները։ Վարժարանին երկու ընդարձակ եւ օդաւէտ շէնքերը, ինչպէս նաեւ Խնամակալութեան երկու բժիշկ անդամները մանաւանդ կ'ապահովեն աշակերտուհիներուն առողջութիւնը։ Անատոլուի երկաթուղին, որուն մէկ մասնաճիւղը մինչեւ քաղաքս կ'երկարի, համբորդութիւնը խիստ դիւրին եւ հաճելի կ'ընծայէ։ Գիշերօթիկներու տարեթոշակն է 12 օսմ. ոսկի, զոր երկու մասնավճարով պէտք է հատուցանել։ Դաշնակի դասի համար 5 կամ 3 ոսկի կը պահանջուի, դասատուութեան թիւին համեմատ։ Երգեհոնի դասի համար 2 ու կէս ոսկի կը պահանջուի։ Վարժարանին ԻԱ. տարեշրջանը կը սկսի սեպտ. 13 (Ն. Տ.) չորեքշաբթի իրիկուն։ Վարժարանին նոր յայտագիրը ուզողներուն ձրի կը ղրկուի։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել Մր. Բիթի, Պայպըլ Հաուս, Կ. Պոլիս, կամ գրել Տօքթ. Ս. էֆ. Գաւաֆեանի, ատենապետ Խնամակալութեան, Ատաբազար։ 7—15

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ազդ.—Հանր. Պարտքի Թղթոյ հասոյթներու Ընդհ. Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանի ուսանողներուն թէ վարժարանի վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ 3/16 սեպտ. 1905ին, եւ դասախօսութիւնները պիտի սկսին նոյն օրը։ Հետեւաբար կը հրաւիրուին յիշեալ ուսանողները՝ վերայիշեալ թուականին ներկայ գտնուիլ Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանը։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

25/8 յուլիս 1905/1321 10—14

Այսօրուան Հեռագիրներ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՓԱՐԻԶ, 13 օգոստոս.—Պետերպուրկէն կը հեռագրեն Թանի թէ երեք նոր հրահանգներ հեռագրուեր են Պ. Վիթէի։ Այդ հրահանգները իբրեւ հիմ պիտի ծառայեն երկուշաբթի օրը Պ. Վիթէի կողմէ Ճարոններուն ըլլալիք հակառաջարկներուն։

ՓՈՐԹՍՄԱՈՒԹ.—[illegible] կը ծանուցուի թէ Օյամա աւարտած է իր զինուորական գործողութեանց ծրագիրները եւ թէ բանակցութիւնները չյաջողելուն պէս՝ թշնամիին վրայ յարձակելու համար։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն «Սէնթրըլ Նիւզ»ի թէ Պ. Վիթէ յայտարարեր է որ տակաւին չէ տուած Ճարոնի պայմաններուն որեւիցէ պատասխան։ Ասոր վրայ Պարոն Քոմուրա առաջարկեր է սկսիլ զատ զատ ուսումնասիրութիւնը եւ վիճաբանութիւնը երկու պահանջումներու իւրաքանչիւրին։ Եւ արդարեւ չորեք օրուան գումարումին մէջ առաջին խնդրոյն ուսումնասիրութեանը ձեռնարկուեցաւ, եւ այսօր վերջնական ձեւը պիտի տրուի։

ՓԱՐԻԶ.— Պետերպուրկէն կը հեռագրեն Թանի թէ ռուսական ու ճարոնական պատուիրակներուն բանակցութիւնները երկուշաբթի չափ պիտի տեւեն, բայց Պետերպուրկի մէջ միշտ տկար է այն յոյսը թէ բանակցութիւնները պիտի յաջողին։

—Կ'ըսուի թէ անգլիական ազդեցութիւնը գործ դրուեր է, որպէս զի Ճարոն թեթեւցնէ իր պահանջումները, հաշտութեան կնքումը կարելի ընծայելու համար։ Այս պարագան, սակայն, տակաւին չհաստատուած զրոյց մըն է։

—Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ Մ. Նահանգաց լրագիրները ընդհանրապէս այնպէս կը նկատեն թէ ճարոնական պահանջումները բռնաւոր են։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թօքիօյէն կը հեռագրեն թէ հաշտութեան բանակցութիւնները եթէ խզուին, Օյամա մարէշալը պատրաստ է վճռական ճակատամարտ մը կատարել Լինեվիչ զօրավարին դէմ։

ՓԱՐԻԶ.—Պետերպուրկէն կը հեռագրեն թէ Պ. Վիթէ նոր հրահանգներ ստացեր է՝ հակառաջարկներով, որոնք վաղը ճարոնական պատուիրակներուն պիտի ներկայացուին։

ՓՈՐԹՍՄԱՈՒԹ.— Իրազեկ շրջանակներու մէջ կացութիւնը շատ աննպաստ կը նկատուի։ Այնպէս կը նկատուի թէ բանակցութեանց վերջին նիստէն առաջ ուրիշ նիստ պիտի չգումարուի եւ թէ բանակցութիւնները քիչ ատենէն պիտի աւարտին։

ՓՈՐԹՍՄԱՈՒԹ.—Պ. Վիթէ տակաւին Ճարոնի պատասխան չտուաւ՝ ճարոնական առաջարկութեանց զիջումներու համար, բայց, հակառակ ատոր, Պ. Վիթէ մասնակցութիւն յայտնեց Ճարոնի պատուիրակները նոր գումարում մը հրաւիրելու, զննելու համար թէ պայմաններէն մէկ քանին ընդունելի են Ռուսիոյ արժանապատուութեանը համար։ Պ. Վիթէ, սակայն, կը խոստովանի թէ ճարոնական պայմաններով կարելի պիտի ըլլայ հիմ մը կազմել բանակցութեանց համար, երբ Պարոն Քոմուրա ստանայ Միքատոյին պատասխանը, որ [illegible] է հաշտութեան։ Պ. Վիթէ յարեր է թէ պատուիրակները շատ պիտի չկենան Բարթամութ։ Ռուս քարտուղար Պ. Քարոնթովէց յայտարարեր է թէ Ճարոնները վաղը պիտի տան պատասխանը, որուն մէկ քանի մանրամասնութիւնները հիմակուընէ յայտնի են եւ Ռուսիոյ հաւանութեանը արժանացած։ Ռուսիա բնաւ պատերազմական տուգանք պիտի չհատուցանէ եւ հող պիտի չզիջի, վասն զի Ռուսիա ինքզինքը պարտուած չի նկատեր պատերազմին եւ թէ յետոյ միշտ պատրաստ է պատերազմը շարունակելու։ Ռուսիա ո՛չ յաղթուած է եւ ո՛չ ալ հաշտութիւն խնդրած, թէեւ մեծապէս փափաքող է հաշտութեան, բայց ո՛չ թէ պատերազմական տուգանք վճարելով եւ հողեր տալով։

(Միւս հեռագիրները եւ ուրիշ կարեւոր հեռագիրներ հրատարակուած են այսօրուան մեր Գիշերուան հեռագիրներուն մէջ։)

ԼՈՆՏՈՆ.—Թայմզ կը ծանուցանէ թէ Անգլիոյ թագաւորը, Մարիէնպատէն վերադարձին, այցելութիւն պիտի տայ Քըմպըրլէնտի ընտանիքին Կմունտէնի մէջ (Վերին Աւստրիա)։

ՊԵԼԿՐԱՏ.—Սերպիոյ թագաւորը կ'ընդունի Լիւպա Սթոյանովիչի դահլիճին հրաժարականը։ Այսօր թագաւորը ստորագրեց նոր դահլիճին հրամանագիրը։ Նոր նախարարները, անկախ-արմատական կուսակցութիւնէն բաղկացած, սապէս կազմուած են.—Նախագահ եւ արտաքին գործոց՝ Պ. Լիւպա Սթոյանովիչ, արտաքին՝ Եաւլան Ժիւքովիչ, ներքին՝ Իլիա Բոլիչեվիչ, պատերազմական՝ գնդապետ Վասիլ Անթոնիչ, հանրային շինութեանց՝ Վլատիմիր Թոտորովիչ, ելմտական՝ Տօքթ. Միլան Մարքովիչ, դատական՝ փաստաբան Տրակուտին Բէլիչ եւ երկրագործական՝ փաստաբան Միլորատ Պօտ Թազովիչ։ Բաց է այս վերջին երկուքէն միւսները նախորդ դահլիճին անդամներն են։

ՎԻԷՆՆԱ.—Ռուս գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Թէհրանէն առնուած լուրի մը նայելով, Անգլիացիները մեծ գործունէութիւն մը կը ցուցնեն Պարսկաստանի եւ Պելուճիստանի միջեւ գտնուած սահմանագլուխին վրայ։ Կ'ըսուի թէ մտադիր են զինուորներ [illegible] դիրքեր գրաւել Լուսիա-Տօզապի եւ Միրճիավայի մէջ։ Այս վերջինը արդէն գրաւուած էր, բայց Պարսկաստանի պէտք էր վերադարձուիլ։

—Թակպլաթ կ'իմանայ Լոնտոնէն թէ Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ վեհապետներուն տեսակցութեան լուրը անհիմն է։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.—Պ. Ռուզվէլթ կը պատրաստէ Գերմանիոյ հետ կնքուելիք առեւտրական դաշնագրութիւնը, սակայն Ծերակոյտին վաւերացումը շատ չերեւար։

ՓԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Նիքոլա կայսրը Սպիտակ Արծուի պատուանշանը տուաւ պատերազմական նախարարին։

ՓԱՐԻԶ.—Կը հաստատուի այն զրոյցը թէ Էտուարտ թագաւորը, Մարիէնպատէն վերադարձին, Փարիզ երթալով տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ Պ. Լուպէի հետ։

ՄԱՏՐԻՏ.—Սպանիոյ նախարարապետ Պ. Մոնթէրօ-Ռիոս Սէն-Սէպասթիէն պիտի երթայ՝ փրանսական դեսպան Պ. Քամպոնի եւ գերման դեսպան Պ. ֆոն Ռատովիցի հետ տեսակցելու Մարոքի գործերուն համար։

ԱԹԷՆՔ.— Ներկայ տարուան առժամեայ ելմտացոյցին մէջ հասոյթ նշանակուած են 126,475,500 դրախմի եւ ծախք՝ 118,700,000։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

Այս օրուընէ սկսեալ Սակարանը առաւօտները ժամը 3.30ին պիտի բացուի եւ իրիկունները դարձեալ 10ին պիտի գոցուի։

—Վաղը Նաւակատեաց Ս. Աստուածածնայ տօնին առթիւ Սակարանը գոց պիտի մնայ։

ՓԱԿՈՒՄ 30 Յուլիս

Օսմ. Քօնսոլիտէ Միաց.	Օ.Ո.	98 06
Ամենէն բարձր գին	»	98 08
Ամենէն վար գին	»	98 04
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց	Ֆր.	130 25
Ամենէն բարձր գին	»	130 62
Ամենէն վար գին	»	130 12

ԲԱՑՈՒՄ 1 Օգոստոս

Օսմ. Քօնսոլիտէ Միացն.	Ք.Կ.	98 08
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	130 50
Շիրքէթի Խայրիէ		32 —
Քարասու		114 —
Ռեժի		18 —
Օսմ. Պանքա		— —
Յունական Պանքա		428 —
Տէրքօս		245 —
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4 05
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		7 55
» ժուիսանս		2 65
» պարտաթուղթ		488 —
Քարաք Կ. Պոլսոյ		513 —
Թրամվայ		80 —
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժէբսիէն Ա		310 —
» » » Բ		269 —
Լավրիոմ		62 —
Անատոլըի երկթ. բաժնեթուղթ		16 05
» » պարտաթղթ.		527 —

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	— —
» » » չէք	»	109 25
Բարիզ » »	Ֆր.	22 96¼
» » » չէք	»	— —
Պէրլին ակնատես չէք	մարք	18 68
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21 93

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87 14
Անգլիական ոսկի	»	109 34
Բօլ Էմբէրիալ	»	90 10
Քրիմից	»	51 10
Մեճիտիէ արծաթ	»	107 37
Մեթալիք	»	— —
Ռուսի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8 64

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 12 Օգոստոս

Անգլիական Քօնսոլիտէ		90 25
Միացեալ Օսմ. պարտք	բաց.	89 63
	գոց.	89 63
Օսմանեան Պանքա		13 75
Ռուսական 1888-1889		88 50
Հելլենական 5 %		54 50
» Մոնոբոլ		54 50
Պուլկարական 1892		100 75
Էժիբսիէն իւնիֆիէ		105 75
Ճարոնական %		87 87
Թրանսվալ		3 18
Չէրթըրտ		1 81
Փոխանակագիր		25 27½

ՓԱՐԻԶ, 12 Օգոստոս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		99 72
Միաց. Օս. պարտաթ.	բաց. Ղ.	90 72
	գոց. »	90 75
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	595 —
Օսմանիէ	»	— —
Ռումէլի երկաթուղի	»	— —
Օսմ. մաքսատուն	»	477 —
Օսմ. Ռեժի	»	411 —
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	— —
Քրէտի Լիոնէ գուբօնը կտ.	»	1120 —
Իտալական Ռանթ	»	105 15
Սպանիական արտաքին	»	91 25
Աւստրիական	»	101 75
Թրանսվալ	»	81 —
Ռուսական 4 % 1901	»	88 —
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 180
Պալիա Քարայտըն	»	729 —

ՎԻԷՆՆԱ, 12 Օգոստոս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	240 10
Ռումէլի երկաթուղի	»	141 —
Օսմ. Ռեժի	»	— —

ՊԵՐԼԻՆ, 12 Օգոստոս

Միացեալ պարտաթուղթ	Ֆր.	89 50
Ռումէլի երկաթուղի	»	134 50
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103 70
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 36

ՊՐԻՒՔՍԷԼ, 12 Օգոստոս

Օսմ. միացեալ պարտք		— —
Ռումէլի երկաթուղի		— —

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Ազդ.—Թէմպէքիի Բրիորիթէ 4 % Օսմ. պարտաթուղթի ստացողներուն կը ծանուցուի թէ այս արժեթուղթերու պայմանաժամը 1899 օգոստոսին ամսաթուով 13 թիւ կտրօնները, եթէ մինչեւ 31 յուլիս 13 օգոստ. ներկայացուին հատուցանելու համար՝ չեղեալ պիտի նկատուին։

Կ. Պոլիս, 13 յուլիս 1905 12—12

* *

ԱԶԴ.—Օսմ. % 4 Բրիորիթէ Թէմպէքի փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1905 օգոստոս 1)14ին ամսաթուով թիւ 25 կտրօնին, ինչպէս նաեւ անցեալ յուլիս 1)14ին վիճակահանութեան մէջ ելած արժեթուղթերուն վճարումը պիտի կատարուի օգոստոս 1)14էն սկսեալ Օսմ. Կայս. Պանքայի կիշէներէն՝ Կ. Պոլիս, Բարիզ եւ Լոնտոնի։ 2—13

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.—1321 սեպտեմբեր ամսուան մօտենալուն առթիւ, որ ատեն ոգելից ըմպելեաց վաճառման վրայ առնուած երկրորդ հատուցումը կ'ըլլայ, Օսմ. Հանրային Պարտուց Ընդհանուր Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Կ. Պոլսոյ եւ արուարձաններու մէջ այս նիւթին վրայ գործ ունեցողներուն այս նիւթին վերաբերեալ կանոնագրութեան 10րդ եւ 14րդ յօդուածներուն համաձայն պարտին օգոստոս ամսուան ընթացքին մէջ անձամբ ներկայանալ Պոլիս, ոգելից ըմպելեաց Տնօրէնութեան, առնելու համար նոր տարուան կանոնաւոր արտօնագիրը։ Կը ծանուցուի նաեւ թէ ոգելից ըմպելեաց Տնօրէնութիւնը օգոստոս 15էն սկսեալ պիտի ձեռնարկէ արտօնագրերը տալու։ Անոնք որ մինչեւ սեպտեմբեր 1ին չեն ներկայանար, օրէնքով սահմանուած պատիժներուն պիտի ենթարկուին։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

23/5 Օգոստ. 1905|1321 3—10

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ՊԱՐՏԻԶԱԿ

Վարժարանիս ԻԷ. տարեշրջանը կը սկսի սեպտեմբեր 6ին (Ն. Տ.). Հաստատութեան Տնօրէն Վեր. Ռ. Չէմպըրս եւ իր Տիկինը արդէն վերադարձած են իրենց երկամսեայ բացակայութենէն եւ յառաջիկայ տարի ուսուցչական խումբին վրայ կ'աւելնան Քանատայի մէջ նշանաւոր համալսարաններէն երկու Ամերիկացի շրջանաւարտներ որոնց մէկը գլխաւորապէս պիտի աւանդէ առեւտրական դասընթացքը։ Աշակերտները ընտանեկան խնամք կը վայելեն գիշերօթիկ ուսուցիչներուն, հաստատութեան մասնաւոր բժիշկին հսկողութեան եւ տիկին Չէմպըրսի մայրական հոգածութեան տակ։ Գիշերօթիկ աշակերտներուն տարեթոշակն է 16 օսմ. ոսկի, 8 ոսկին սեպտեմբերին սկիզբը եւ մնացած 8 ոսկին յունուարի վերջերը վճարելի։

Վարժարանս յատուկ ուսուցիչ մը ունի գործնական երաժշտութեան համար եւ այս դասին տարեկան մասնաւոր վճարումն է 1 ու կէս ոսկի օսմ.։

Աւելի տեղեկութիւններու համար դիմել Մր. Բիթի, Պայպըլ Հաուս, Կ. Պոլիս. կամ Տնօրէնութեանս՝ Պարտիզակ։ 2—6

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ Լ. ԹԷՐԶԵԱՆ

Բարիզի բժշկական վարժարանէն վկայեալ վիրաբոյժ-ատամնաբոյժ, նախկին պետ Բարիզի բժշկական վարժարանի կլինիքին՝ պատիւ ունի ծանուցանելու իր յաճախորդներուն թէ հաստատուած է Բերա, Մէծ-Փողոց, Քօրլըման վաճառատան վերի յարկը, թիւ 9, ուր հիւանդներ կ'ընդունի ժամը 9էն մինչեւ 6 կէսօրէն յետոյ, բացի կիրակի օրերէն։

34—50

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԻԷ. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ 1905–1906

Վարժարանիս ԻԷ. տարեշրջանը կը սկսի յառաջիկայ Սեպտեմբեր 1ին։ Նորեկ աշակերտներու մուտքի քննութիւնները տեղի կ'ունենան օգոստոս 30ին եւ 31ին, իսկ դասերը կանոնաւորապէս կը սկսին սեպտեմբեր 1ին։

Վարժարանս, Թոշակաւոր գիշերօթիկ աշակերտներու ընդունելութեան համար, ունի երկու տեսակ պայման.—Պէտք է վճարել

Ա.) Միանուագ մուտք 3 օսմ. ոսկի
Տարեթոշակ 20 » »
Արձակուրդի տուրք 1 » »
Ամբողջ ծախքը վարժարանիս վրայ։

Եւ կամ Բ. Առանց մուտքի 12 օսմ. ոսկի տարեթոշակ եւ 1 ոսկի արձակուրդի տուրք, պայմանաւ սակայն որ աշակերտներու ծնողք հոգան իրենց զաւակաց զգեստի, կօշիկի, կարկտանքի, դասագրքերու եւ դպրոցական այլ պիտոյից, մաքրութեան եւ անկողնոյ, ինչպէս նաեւ դեղօրէից ծախքը, իսկ վարժարանս տայ սնունդ եւ ուսում, եւ հոգայ լուացքի, բժիշկի եւ բաղնիքի ծախքը։

Ցերեկեայ Թոշակաւորները պարտին վճարել 6ական օսմ. ոսկի։

Մանրամասն տեղեկութեանց համար, ծնողք կամ պաշտպանք կրնան դիմել ի Կ. Պոլիս, Ազգ. Պատրիարքարանը եւ կամ ի Կարին Վարժարանիս Տեսչութեան։

ՏԵՍՉՈՒԹԻՒՆ
ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Կարին, 2 յուլիս 1905 4—10

Առաջնակարգ Ընկերութիւն **Հոնկրոշազ** Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՓԵՇԹ

ԿԵՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461.835,390 ՖՐԱՆՔ

Սոյն Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործող միւս Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԷՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ։ Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով ու անմրցելի գիներով.— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու եւ կենաց՝ շահաբաժնի մասնակցութեամբ [illegible], ինչպէս նաեւ ողջկանց դրամագլխի եւ մեծ աղջկաց դրամագլխի կազմութեան, եւ ցմահ գանձելի թոշակներու։

ԿԱՐԺԷ ՈՒՐԵՄՆ ԱՅԼԵՒՍ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ՝ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ ԱՉՔԷ ԱՆՑԸՆԵԼ։ Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՈՒ ՁԵՌՆՀԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԽԻՍՏ ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ
Մեր գործակալք Տ. Պ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ. Դովաթեան խան, թիւ 5, Ղալաթիա

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ
ՕՐԴԻՔ Ն. ՊԱՌՆԱԳԱՆԻ
Պոլիս Պառնարան խան

18 28—50

ԳԼԽԱՑԱՒԻ
ԿՈՒԱՐԱՆԱ
GUARANA
ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ.

Այս բուսային-ու բնական փոշին մէկ ծրարիկը քիչ մը շաքարոտ ջուրի մէջ հալեցնելով, կը բաւէ ջնջելու համար գլխացաւերը կամ ամենէն բուռն ջղացաւերը, առանց վնասակար ազդեցութեան ստամոքսին վրայ։
Կեդրոն. ի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, թիւ 8 և դեղատուները A.

65 ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ
Փորհարութեան, խոլերինի, խոլերայի դէմ ամենազդեցիկ դեղն է
RICQLÈS
ՌԻՔԼԷՍԻ
ԱԼՔՈԼ ՏԸ ՄԱՆԹԸ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՆԸԽԱԶԳՈՒՇԱԿԱՆ ԴԵՂԸ
ՀԱՄԱՃԱՐԱԿՆԵՐՈՒ ԴԷՄ
Բարիզի 1900ի եւ Սէն-Լուիի ցուցահանդէսներէն վարձատրուած մրցանակներով

Ռիքլէսի Ալքոլ տը Մանթը կը գտնուի ամէն դեղարաններու մէջ։ Զգուշանալ կեղծիքներէ։ Ռիքլէս անունը պահանջել։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ՎԱՐՁՈՒ ԱՐԿՂԱՄՈՒՐՆԵՐ

Օսմ. Կայս. Պանքայի մասնաճիւղը, Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 347, հանրութեան տրամադրութեան տակ կը դնէ երկաթեայ արկղամուրներու բաժիններ, արժեթուղթեր, զարդեղէններ, թուղթեր եւլն. պահելու համար։ Վարձակալը ապահովութեան ամէն պայմաններու մասին կրնայ վստահ ըլլալ։ Այն գաղտնարանը, ուր դրուած են արկղամուրները, հաստատուն անձեռնմխելի մը կը ձեւացնէ, Պոլթէնի Չէլիքուլա տան գործարաններուն կողմէ շինուած չուգունով եւ երկաթով, հրդեհի եւ գողի վտանգէն բոլորովին զերծ։ Արկղամուրի մը վարձակալը կրնայ ամենայն ապահովութեամբ եւ հանգստութեամբ տանիլ իր զարդերը, ճիշդ թուղթերը, դնել կամ վերցնել զանազան իրերը եւլն.։ Այս նպատակաւ՝ հանգստաւէտ գրասենեակ մը դրուած է արկղամուրներուն մօտիկ։ Պանքային Պոլսոյ մասնաճիւղն ալ միեւնոյն առաւելութիւնները կ'ընծայէ հանրութեան, արկղամուրներու վարձակալութեան մասին, արժէքաւոր առարկաներ պահելու համար։ 19—50

ՖՐԻՑ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրփուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	10500	[illegible]	3500
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	9000	[illegible]	3500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	250
[illegible]	8000	[illegible]	200
[illegible]	3700	[illegible]	90
[illegible]	3700	[illegible]	80
[illegible]	3700	[illegible]	8
[illegible]	3500		

Աղբանիկի ուղեւորներ [illegible] իրենց ապրանքները [illegible] Ղալաթիոյ մաքսատունը [illegible] 24 ժամ առաջ։
Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԷՅՏԸՆԸՆ
Ղալաթիա, [illegible]
13 2—50 մաքսատան կից տեղը

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրփուլ, Փորթոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք։

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Րոմանէզ	300	Թիպա	2500
Անդիօ	3000	Նէրթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսաւրիա	2250
Քեանորթուա	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	20000
Օսմանլի	3[illegible]0	Կասպընի	1500
Մաջիոթիս	2500	Ֆիւլէտ	1 500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ եւ ԸՆԿ.
Ուէթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
20 33—50 13 Ջէյմս Սդրիթ Լիվըրփուլ

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոս. 2/14 եւ 1310 Սեֆեր 20 թուակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան Կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Քարաքէօ, Եէնի խան եւ հետեւեալ հասցէներուն.—

Մահմուտիէ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս Մ. Մ. Ի. Սառաֆ եւ Որդիք, Շէյխ Իւլ Իսլամ խան, Պահճէ գաբու թիւ 10
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անճելիտէս, կայարանի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Քեամիլ Էֆ., չուկայի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդիբա, Մօտա ճամբայ.
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարչի.
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիբման, Թիւ 12. Թիւնէլ խան.
Ղալաթիա, Մ. Եզիէն Գրէվնեչ, Թէվէքքիլ խան.
Բերա, Մահմուտիէ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Ե. Ռոսէ, Պէօյիւքտէրէ ճամբայ, թիւ 137.
Մեծ Կղզի, Ռէսուլ Էֆ.
Բ. Սօմմարիվա, Բէնտիք.
Նաջիէ խան, Հէզարէն փողոց, Թիւ 14.
Ղալաթիա, Բօսթէրիթէմիզ վճարման դիմաց։

17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ 10—50

ՍԻՆԿԸՐ
ԿԱՑՍ· ՊԱԼԱՍՏԱՆ ՀԱՑ.ԹԱՑԹԻՁ
THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տեւականութեամբ այնքան ճանչցուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքանշան ստացած բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներու մէջ։

Բերա	) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին։) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա	) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի առջեւ։) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս	) 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար	) Չարշը պոյը, թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վաճառատունը կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ օղլուի տունը։ 16 34—50

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հուլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Դիտօ	1497	Գուիտօ	1614	Մալտօ	724	Րօզարիօ	136
Ալէպօ	3607	Դոմինօ	1906	Հիտալկօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Դրաքօ	895	Հէրօ	775	Մարթէլլօ	3709	Տիքօ	1735
Արիօսթօ	3277	Տըքսօ	4311	Հըրալկօ	1581	Մերքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տանտօ	987	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սորէնթօ	1203
Պայարտօ	1264	Տուրօ	2383	Հորաթիօ	3600	Մոնդէպէլլօ	1735	Թասօ	1328
Պրավօ	1076	Տրագօ	1713	Հումպէր	695	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրիւնօ	841	Տինամօ	564	Իտահօ	2354	Նէրօ	1033	Թորրիս	3327
Պըֆֆալօ	4431	Էքօ	2464	Իտալօ	5540	Օհիօ	4100	Թոլէտօ	1470
Չէլլօ	1871	Էլտորատօ	1820	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թորպէտօ	487
Կալիպսօ	1337	Էրատօ	1841	Քլէօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Կամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քոլպինօ	2307	Օթէլլօ	1637	Վասքօ	1914
Դագօ	1094	Ֆինլանտօ	1828	Քավիօ	1700	Փօլօ	810	Վոլօ	1289
Չիքակօ	2739	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1058	Րիալտօ	2229	Վոլթուրն.	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսգօ	4583	Լէրանկօ	2272	Րինալտօ	1663	Զէնա	1350
Քլիօ	3697	Գալիլէօ	3080	Լիվոռնօ	1643	Ռոլլօ	1613	Զէրա	1300
Քոլորատօ	4285	Գիթանօ	1243	Լորէնցօ	3191	Ռոմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հուլէն նոր հասած են։
Ալէպպօ շոգենաւը, նաւապետ Րէյսուրս։
Սիպիօ շոգենաւը, նաւապետ Սմիթ։
Ընդհանուր վաճառքով Հուլէն կը սպասուի։
Թալլօ շոգենաւը, նաւապետ Թարն, օգոստոս 25ին։
Դիմել առ Գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՏ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 16—50

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ
Ժամանակացոյց կառախմբ. երթեւեկ.
1905 մարտ 1 (Ն. Տ.) չորեքշ. օրէն սկսեալ
ԳՈՆԻԱ—ԷՐԷՅԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ 622
Առտ. և Ճմբ.

Կայարան		Առաւ.
Գոնիա	մկն.	11 —
Գաշըն խան		11 31
Չումրա		12 15
Արըք Եօրէն		12 43
[illegible]		1 12
Գարաման	ժմ. մկն.	1 43 1 58
Սիտըրլէր		2 24
Այրանճը-Տէրպէնտ		3 14
Ալանճա		3 50
Էրէյլի	ժմ. մկն.	4 15 4 35
Պուլկուրլու ժմ.	իրկ.	4 50

ԴԱՐՁ 621
Առտ. և Ճմբ.

Կայարան		Իրկ.
Պուլկուրլու	մկն.	5 5
Էրէյլի	ժմ. մկն.	5 23 7 20
Ալանճա		7 47
Այրանճը-Տէրպէնտ		8 31
Սիտըրլէր		9 13
Գարաման	ժմ. մկն.	9 37 9 52
[illegible]		10 25
Արըք Եօրէն		10 54
Չումրա		11 30
Գաշըն խան		12 6
Գոնիա ժմ.	իրկ.	12 35

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՐԱՎԱՃԱՌՈՒԹԵԱՆ ԱՄԵՆԱՄԵԾ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ. 160,000 ԱՍՏՈՐԱԳՐՈՒՈՂ ԲԱԺԱՆՈՐԴ 1904 ՅՈՒՆՎ. 1ԻՆ

ՆՈՐ ԼԱՌՈՒՍ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Համայնագիտական բառարան եօթը հատոր բաղկացեալ (վեցը հրատարակուած)

Հետզհետէ արդի կեանքի պայմանները ամենուն համար անհրաժեշտ կը դարձնեն համայնագիտական լաւ բառագիրք մը։ Այդ պատճառաւ է որ հրաշալի յաջողութիւն մը գտած է ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՆՈՐ ԼԱՌՈՒՍԸ, որ իր տեսակին մէջ կատարելութիւն մըն է. վերջին ատրեանի կատարեալ, ինչպէս արդի պահանջները գոհացնող, չորս հարիւր ընտրեալ աշխատակիցներու կողմէ խմբագրուած, առատօրէն պատկերազարդուած եւ գունաւոր քարտէսներ ու տախտակներ կը պարունակէ։ Այս հիանալի բառագիրքը գերընտիր է մինչեւ հիմա Ֆրանսայի եւ ուրիշ երկիրներու մէջ հրատարակուած նմանօրինակ գործերէն։ Մինչեւ հիմա հրատարակուած վեց հատորները միայն կը պարունակեն 175,000է աւելի յօդուած, 36,000 պատկեր, 67 գունաւոր տախտակ եւ 360է աւելի սեւ եւ ուրիշ գոյներով քարտէսներ։ Այս մէկ քանի թիւերէն կարելի է գաղափար մը կազմել այն մեծ ծառայութեան՝ զոր կարելի է ստանալ այսպիսի գործէ մը։ ԼԱՌՈՒՍ գրավաճառատունը, Բարիզ, Մոնբառնաս փողոց, թիւ 17, խնդրողին՝ 16 երեսէ բաղկացեալ պրակ մը՝ իբր նմոյշ ձրի պիտի ղրկէ։

Ամբողջ գործին բաժանորդագրութեան համար հիմնական գինն է 200 ֆրանք՝ թղթակազմ, 235 ֆրանք՝ կազմուած, վճարում. 100 ֆրանք ստորագրուած ատեն, եւ միւսը՝ վեց ամիսէ վեց ամիս։

Կարելի է բաժանորդագրուիլ Լառուս գրավաճառանոցը, Բարիզ, Մոնբառնաս փողոց, թիւ 17, նաեւ գլխաւոր գրավաճառանոցներուն մօտ։ Բաժանորդագրուողները կը ստանան հրատարակուած վեց փառաւոր հատորները. եօթներորդ եւ վերջինը պիտի հրատարակուի յառաջիկայ յուլիսին։ 25 35—50

Cie RUSSE
Navigation a Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Օգոստոս

Կշ. 2.15 Սեւաստոպոլ ժամը 10ին առտուն, Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Փոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։
Եշ. 4/17 Օտեսա ժամը 10ին առտուն։
Շբթ 6/19 Միթիլիւս, Իզմիր, Փիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առտուն։
13 Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։ 16-50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԷԼԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՄԵԿՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ
Օգոստ. 14ին Անապոլի, Սեւ Ծովէն։
» 18ին Լիժ, Անվէրսէն։
ՄԵԿՆՈՂՆԵՐ
Օգոստ. 15ին Անապոլի, ուղ. Մարսիլիա։
Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »
Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփհանէ քարափին վրայ։
15 12—50 Բ. ՈՒՐԳՈՒ

ՔԻՒՆԱՐՏ CO LD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՔԻՆ
Որ՝ ամիսը երկու անգամ կը բանի Լիվըրփուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	559
Սաքսոնիա	13900	[illegible]	4341
Լուքանիա	12950	Պրեսիա	3239
Քամպանիա	12950	Պավիա	2945
Ուլտոնիա	8845	Քիպրիա	2936
Ումբրիա	8128	Ֆրիկիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	3558
Սլավոնիա	7393	Ալէպպօ	2181
Պանոնիա	7269	Շէրպուրկ	1100

Դիմել առ ՃՈԼԻ և ՍԻԿՐ
41—50 Joly et Seagor
Մէյմէնէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 14

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՆԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1905 Ապրիլ 22 (Ն. Տ.) շաբաթ օրէն սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ.44 խառն Առտու	ԵՐԹ Կառախումբ Թ.46 խառն Իրկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.41 խառն Առտու	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.43 խառն Իրկն.
ժ. վ.	ժ. վ.		ժ. վ.	ժ. վ.
11 15	7 58	մկն. Քարաքէօյ կամուրջ ժմ.	3 52	12 15
11 35	8 18	ժմ. Հայտար Փաշա մկն.	3 32	11 55
12 —	8 30	մկն. ժմ.	3 22	11 21
1 5	9 38	ժմ. Փէնտիք մկն.	2 13	10 12
1 19	9 52	մկն. ժմ.	2 —	9 52
1 41	10 17	» Թուզլա »	1 40	9 30
2 3	10 42	» Կէպզէ »	1 18	9 9
2 27	11 4	» Տիլ Իսքէլէսի »	12 48	8 35
2 39	11 15	» Թավշանճըլ »	12 34	8 24
3 —	11 36	» Հէրէքէ »	12 23	8 12
3 21	11 56	» Եարըմճա »	11 56	7 43
3 35	12 9	» Թիւթիւն Չիֆթլիք »	11 44	7 30
3 47	12 23	» Տէրինճէ »	11 33	7 19
4 2	12 37	ժմ. Իզմիտ մկն.	11 15	7 3
4 21	— —	մկն. ժմ.	— —	6 38
5 1		» Պէօյիւք-Տէրպէնտ »		6 2
5 34		» Սափանճա »		5 32
6 1		» Համիտիէ »		5 14
6 48		» Կէյվէ »		4 18
7 14		» Ագ-Հիսար »		3 52
7 49		» Մէքէճէ »		3 23
8 19		» Լէֆքէ »		2 49
8 57		» Վէզիր-Խան »		2 11
9 30		ժմ. Պիլէճիք մկն.		1 30
9 55		մկն. ժմ.		1 20
1 5		» Քարաքէօյ »		12 30
1 49		» Պօզէօյիւք »		11 54
2 42		» Ին Էօնիւ »		11 17
1 9		» Չուքուր Հիսար »		10 44
1 44		ժմ. Էսկի Շէհիր մկն.		10 5
իրկն.				առտ.

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՈՆԻԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ.222 խառն Առտու	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ Կառ. Թ.221 խառն Իրկն.
ժ. վ.		ժ. վ.
10 25	մկն. Էսկի-Շէհիր ժմ.	1 25
11 7	» Կէօքճէ Պունար »	12 45
12 5	» Սաղըճաք Պունար »	12 8
12 59	» Ալթընթաշ »	11 7
1 41	» Չէքիւրլէր »	10 23
2 41	» Տէօյէր »	9 35
3 10	» Իհսանիյէ »	8 50
3 34	» Համամ »	8 23
3 44	» Կազլըկէօլ Համամ »	8 14
4 31	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	7 43
5 11	» Կէօյիւք Չօպանլար »	6 50
6 6	» Չայ »	6 3
6 51	» Իսհագլը »	5 10
7 15	» [illegible] »	4 45
7 46	» Աք Շէհիր »	4 23
8 18	» Ագըրք պէօյ »	3 43
9 —	» Ջատըքճը պէօյ »	3 5
9 38	» Իլկին »	2 33
10 25	» Ղատըն-Խան »	1 39
11 20	» Օփրալ-Խան »	12 57
11 52	» Մէյրամ »	12 17
12 52	» Պօնտուր-Գօնյա »	11 12
1 30	ժմ. Գոնիա մկն.	10 30
իրկն.		առտ.

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ.122 խառն Առտու	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ Կառ. Թ.121 խառն Իրկն.
ժ. վ.		ժ. վ.
12 —	մկն. Էսկի Շէհիր ժմ.	10 —
12 44	» Աք Պունար »	9 18
1 24	» Ալպիւ Քէօյ »	8 46
2 4	» Պէյլիք Ախըր »	7 58
3 9	» Սարըքէօյ »	7 1
3 58	» Պէյլէր »	6 4
4 35	» Սարփըլէր »	5 27
5 9	» Պէյլիք Քէօփրիւ »	5 —
6 8	» Պօլաթլը »	4 16
7 21	» Մալը Քէօյ »	2 49
8 15	» Սինճան Քէօյ »	1 47
9 —	ժմ. Էնկիւրի մկն.	1 —
իրկն.		առտ.

22—50

ԱԼԹԸՆԹԱՇԷՆ ՔԷՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ.322 խառն Առտու	ԵՐԹ Կառախումբ Թ.324 խառն Իրկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.331 խառն Առտու	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.333 խառն Իրկն.
ժ. վ.	ժ. վ.		ժ. վ.	ժ. վ.
1 5	11 15	մկն. Ալթընթաշ ժմ.	12 30	10 35
1 25	11 35	ժմ. Քէօթահիա մկն.	12 10	10 15

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ՊԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ.426 խառն Առտու	ԵՐԹ Կառախումբ Թ. խառն Իրկուն	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.425 խառն Իրկուն	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. խառն Առտու
ժ. վ.	ժ. վ.		ժ. վ.	ժ. վ.
6 16		մկն. Ատա-Պազար ժմ.	4 54	
6 34		ժմ. Համիտիէ մկն.	4 36	